

Fortum Oyj

Osavuosisikatsaus
Tammi-maaliskuu 2012

26.4.2012

Kokonaisuudessaan hyvä operatiivinen tulos

Tammi-maaliskuu 2012

- Vertailukelpoinen liikevoitto 651 (649) miljoonaa euroa, 0 %
- Liikevoitto oli 736 (900) miljoonaa euroa. Liikevoittoon vaikutti -16 (173) miljoonalla eurolla johdannaisten IFRS:n mukainen kirjanpitokäytäntö
- Osakekohtainen tulos oli 0,56 (0,76) euroa, -26 %. Osakekohtaisen tulokseen vaikutti -0,01 (0,14) eurolla johdannaisten IFRS:n mukainen kirjanpitokäytäntö
- Liiketoiminnan kassavirta oli vahva ja ylsi 553 (454) miljoonaan euroon, +22 %
- Pohjoismainen sähkön systeemihinta, 38,2 (66,2) euroa, oli selkeästi edellisvuotta alemmalla tasolla

Tunnuslukuja	I/12	I/11	2011	Viimeiset 12 kk (LTM)
Liikevaihto, milj. euroa	1 901	2 034	6 161	6 028
Liikevoitto, milj. euroa	736	900	2 402	2 238
Vertailukelpoinen liikevoitto, milj. euroa	651	649	1 802	1 804
Tulos ennen veroja, milj. euroa	653	904	2 228	1 977
Tulos/osake, euroa	0,56	0,76	1,99	1,79
Liiketoiminnan kassavirta, milj. euroa	553	454	1 613	1 712
Oma pääoma/osake, euroa	11,65	9,30	10,84	N/A
Korollinen nettovelka (kauden lopussa), milj. euroa	6 523	6 367	7 023	N/A
Osakkeiden määrä keskimäärin, tuhatta	888 367	888 367	888 367	888 367

Tunnuslukuja	2011	LTM
Sijoitetun pääoman tuotto, %	14,8	12,8
Oman pääoman tuotto, %	19,7	16,7
Nettovelka/käyttökate (EBITDA)	2,3	2,3
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate (EBITDA)	3,0	2,7

Näkymät

- Fortumin tämänhetkisen arvion mukaan vuosittainen sähkönkysyntä kasvaa Pohjoismaissa noin 0,5 % tulevana vuosina.
- Power-divisioonan suojaukset pohjoismaiselle tuotannolle: kalenterivuodeksi 2012 tukkumyynnistä 70 % on suojattu 48 euroon per megawattitunti (MWh). Kalenterivuodeksi 2013 tukkumyynnistä 45 % on suojattu 46 euroon/MWh.

Fortumin toimitusjohtaja Tapio Kuula:

”Fortum suoriutui vuoden 2012 ensimmäisestä neljänneksestä hyvin huolimatta edelleen haastavasta liiketoimintaympäristöstä. Pohjoismaiset sähkön hinnat olivat selvästi alemmalla tasolla kuin viime vuonna. Pohjoismaiset vesivarastotasot nousivat edelleen ja olivat pitkän aikavälin keskimääräistä tasoa korkeammat koko ensimmäisen neljänneksen. Muun muassa hyvä vesitilanne, lämpimämpi sää ja laskeneet päästöoikeuksien hinnat painoivat pohjoismaisia sähkönhintoja alle viime vuoden ja myös alle Manner-Euroopan tason. Sähkönkysyntä laski Pohjoismaissa, mutta kasvoi hieman Venäjällä vuoden 2011 vastaavaan jaksoon verrattuna. Fortumin liiketoiminnalle on tunnusomaista kausiluonteisuus, minkä uskomme jatkuvan myös vuonna 2012. Kausittaiset erot johtuvat muun muassa vesitilanteesta, sähkön hinnasta sekä lämpöliiketoimintojen normaalista kausiluonteisuudesta.

Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana vertailukelpoinen liikevoitto oli viime vuoden tasolla. Taserakenteemme sekä maksuvalmiutemme olivat vahvoja.

Power-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli ensimmäisellä neljänneksellä hieman vuoden 2011 vastaavaa jaksoa korkeampi. Systeemihinta ja kaikki aluehinnat olivat selkeästi matalampia, mutta sähkön tukkumyyntihinta oli kuitenkin lähellä edellisvuoden tasoa korkeamman suojaushinnan ansiosta. Tämän lisäksi vesivoiman käyttö lisääntyi selvästi, mikä johtui paremmasta vesitilanteesta vuoden alussa verrattuna vuoden 2011 vastaavaan jaksoon. Heat-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto laski hieman. Tämä johtui pääasiassa alemmista volyymeistä, joihin vaikuttivat Ruotsissa, Suomessa ja Virossa tehdyt divestoinnit. Vertailukelpoinen liikevoitto kehittyi Venäjällä hyvin, vaikka sähkön hinta oli siellä selkeästi alle edellisvuoden tason. Distribution-liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto laski hieman. Tämä johtui pääasiassa lämpimästä säästä varsinkin maaliskuussa. Electricity Sales -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto oli viime vuoden tasolla vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä.

Liiketoiminnan vahvalla perustalla on oleellinen merkitys muuttuvassa liiketoimintaympäristössä. Fortum on sitoutunut parantamaan operatiivista suorituskykyään jatkuvasti.”

Taloudelliset tulokset

Tammi-maaliskuu

Vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä konsernin liikevaihto oli 1 901 (2 034) miljoonaa euroa. Konsernin liikevoitto oli 736 (900) miljoonaa euroa. Fortumin vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen liikevoittoon vaikutti -16 (173) miljoonalla eurolla pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitokäytäntö. Kirjanpitokäytäntö ei vaikuta vertailukelpoiseen liikevoittoon, joka oli yhteensä 651 (649) miljoonaa euroa.

Kertaluonteiset erät, käypään arvoon arvostamisen vaikutukset ja ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu olivat 85 (251) miljoonaa euroa. Tulevien kassavirtojen suojauksessa käytettyjen johdannaisten käyvän arvon muutokset olivat tästä summasta -16 (173) miljoonaa euroa. Kertaluonteiset erät olivat yhteensä 110 (82) miljoonaa euroa, ja ne liittyvät pääosin tiettyjen sähkö- ja lämpöliiketoimintojen myyntiin (Liite 4).

Liikevaihto divisioonittain

Milj. euroa	I/12	I/11	2011	LTM
Power	655	693	2 481	2 443
Heat	625	725	1 737	1 637
Russia	310	295	920	935
Distribution*	308	311	973	970
Electricity Sales*	247	373	900	774
Muut	44	30	108	122
Nord Poolissa tehtyjen ostojen ja myyntien netotus	-188	-366	-749	-571
Eliminoinnit	-100	-27	-209	-282
Yhteensä	1 901	2 034	6 161	6 028

* Osa Electricity Solutions and Distribution -divisioonaa

Vertailukelpoinen liikevoitto divisioonittain

Milj. euroa	I/12	I/11	2011	LTM
Power	341	325	1 201	1 217
Heat	161	171	278	268
Russia	48	34	74	88
Distribution*	110	124	295	281
Electricity Sales*	9	11	27	25
Muut	-18	-16	-73	-75
Yhteensä	651	649	1 802	1 804

* Osa Electricity Solutions and Distribution -divisioonaa

Liikevoitto divisioonittain

Milj. euroa	I/12	I/11	2011	LTM
Power	367	489	1 476	1 354
Heat	213	265	380	328
Russia	48	34	74	88
Distribution*	117	125	478	470
Electricity Sales*	11	-20	3	34
Muut	-20	7	-9	-36
Yhteensä	736	900	2 402	2 238

* Osa Electricity Solutions and Distribution -divisioonaa

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitoista oli -7 (59) miljoonaa euroa. Venäjän alueellinen tuotantoyhtiö TGC-1 ja Hafslund ASA vaikuttivat lukuun positiivisesti vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä. TGC-1:n tulos ei ole mukana ensimmäisen vuosineljänneksen tuloksessa, sillä TGC-1 ei vielä ole julkistanut vuoden 2011 IFRS-tilinpäätöstä.

Konsernin nettorahoituskulut kasvoivat 76 (55) miljoonaan euroon. Kustannuksia kasvatti korkokulujen nousu, joka johtui lähinnä Ruotsin korkeammasta korkotasosta sekä korkeammasta keskimääräisestä nettovelasta. Nettorahoituskuluihin vaikutti negatiivisesti rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutos, joka oli 7 (1) miljoonaa euroa.

Tulos ennen veroja oli 653 (904) miljoonaa euroa.

Kauden verot olivat yhteensä 119 (158) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman mukainen veroprosentti oli 18,3 % (17,5). Veroprosentti oli 21,0 % (20,8), kun osakkuus- ja yhteisyritysten tulosta ja verovapaita myyntivoittoja ei oteta huomioon. Suomessa yritysverokantaa laskettiin 26 %:sta 24,5 %:iin 1.1.2012.

Kauden tulos oli 534 (746) miljoonaa euroa. Fortumin osakekohtainen tulos oli 0,56 (0,76) euroa. Sähköjohdannaisten kirjanpitoikäytännöstä aiheutunut vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli -0,01 (0,14) euroa.

Vähemmistöosuus oli 39 (68) miljoonaa euroa. Tämä liittyy pääosin Fortum Värme Holding AB:hen, jonka taloudellisesta tuloksesta Tukholman kaupunki on oikeutettu saamaan 50 %. Osuuden lasku edellisvuoteen verrattuna johtuu lähinnä Fortum Värmen Tukholman ulkopuolisten lämpöliiketoimintojen myynnistä vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä realisoituneesta voitosta, josta vähemmistöosuus oli 32 miljoonaa euroa.

Taloudellinen asema ja kassavirta

Kassavirta

Vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä liiketoiminnan kassavirta kasvoi 22 %:lla 553 (454) miljoonaan euroon. Pääosa kasvusta johtui kassavirran pienemmistä valuuttakurssitappioista (170 miljoonaa euroa) sekä pienemmistä verokuluista (36 miljoonaa euroa). Vastaavasti käyttöpääoman kasvu vaikutti kassavirtaan -113 miljoonalla eurolla. Valuuttakurssieroista syntyneet voitot ja tappiot liittyvät Fortumin ruotsalaisten tytäryhtiöiden lainoja suojaavien valuutanvaihtosopimusten jatkamiseen. Käyttöomaisuusinvestoinnit kasvoivat 66 miljoonalla eurolla 272 (206) miljoonaan euroon. Osakeostot olivat yhteensä 0 (19) miljoonaa euroa. Liiketoimintojen myynnistä saadut tulot olivat yhteensä 276 (207) miljoonaa euroa. Kassavirta ennen rahoituseriä, ts. osingonjakoa ja rahoitusta, kasvoi 97 miljoonalla eurolla 536 (439) miljoonaan euroon.

Katsauskauden jälkeen 23.4.2012 maksettiin yhteensä 888 miljoonaa euroa osinkoina. Osingonmaksuun käytettiin Fortumilla 31.3.2012 käytössä olevia rahoja ja pankkisaamisia, joita oli yhteensä 1 574 miljoonaa euroa.

Yhtiön varat ja sijoitettu pääoma

Taseen loppusumma kasvoi 1 121 miljoonalla eurolla 24 119 miljoonaan euroon (vuoden 2011 lopussa 22 998 miljoonaa euroa). Pitkäaikaiset varat kasvoivat 392 miljoonalla eurolla 20 210 miljoonasta eurosta 20 602 miljoonaan euroon. Pääosa kasvusta, 307 miljoonaa euroa, johtui käyttöomaisuushyödykkeiden arvon kasvusta, mikä johtui pääasiassa ruplan ja muiden valuuttojen vahvistumisesta. Lyhytaikaiset varat kasvoivat 729 miljoonalla eurolla 3 517 miljoonaan euroon. Kasvu liittyy pääosin rahojen ja pankkisaamisten lisäämiseen, joka oli 843 miljoonaa euroa. Vastaavasti myytävänä olevien omaisuuserien osuus taseessa laski 183 miljoonaa euroa. Käteisvarojen lisäys oli varattu 888 miljoonan euron osingonmaksuun 23.4.2012.

Sijoitettu pääoma kasvoi 1 085 miljoonalla eurolla ja oli 19 016 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 17 931 miljoonaa euroa). Tämä johtui taseen loppusumman kasvamisesta 1 121 miljoonalla eurolla ja korottomien velkojen vähenemisestä (36 miljoonaa euroa). (Huhtikuussa maksettua osinkoa ei ole kirjattu tähän osavuositarkastukseen).

Oma pääoma

Oma pääoma oli 10 919 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 10 161 miljoonaa euroa), josta emoyhtiön omistajien osuus oli 10 346 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 9 632 miljoonaa euroa) ja määräysvallattomien omistajien osuus 573 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 529 miljoonaa euroa). Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta kasvoi 714 miljoonaa euroa. Kasvu johtuu pääosin kauden tuloksesta, joka oli 495 miljoonaa euroa ja 207 miljoonan euron muuntoerosta, joka liittyy pääosin Venäjän ruplaan.

Rahoitus

Nettovelka laski vuoden 2012 ensimmäisellä vuosineljänneksellä 500 miljoonalla eurolla 6 523 miljoonaan euroon (vuoden 2011 lopussa 7 023 miljoonaa euroa).

Maaliskuun 2012 lopussa konsernin likvidit varat olivat 1 574 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 747 miljoonaa euroa). Likvideihin varoihin kuuluvat OAO Fortumin käteisvarat ja pankkitalletukset, noin 249 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa 211 miljoonaa euroa). Likvidien varojen lisäksi Fortumilla oli käytettävissään noin 2,7 miljardia euroa nostamattomia valmiusluottoja.

Konsernin nettorahoituskulut vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksellä olivat 76 (55) miljoonaa euroa. Rahoituskulut nousivat pääasiassa ensimmäisen neljänneksen korkeamman korkotason ja kasvaneen keskimääräisen nettovelan vuoksi. Nettorahoituskulut sisältävät myös rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutoksen, joka oli -7 (-1) miljoonaa euroa.

Fortumin pitkäaikaiset luottoluokitukset pysyivät ennallaan. Standard & Poor's:n pitkäaikainen luokitus on A (negatiivinen näkymä) ja Moody's:n vastaava pitkäaikainen luokitus on A2 (vakaat näkymät).

Tunnuslukuja

Nettovelan ja käyttökatteen (EBITDA) suhde viimeisen 12 kuukauden aikana oli 2,3 (vuoden 2011 lopussa 2,3) ja vertailukelpoinen nettovelan ja käyttökatteen suhde 2,7 (vuoden 2011 lopussa 3,0). Velkaantumisaste oli 60 % (vuoden 2011 lopussa 69 %) ja omavaraisuusaste 45 % (vuoden 2011 lopussa 44 %). Viimeisen 12 kuukauden aikana sijoitetun pääoman tuotto oli 12,8 % (vuoden 2011 lopussa 14,8 %) ja oman pääoman tuotto 16,7 % (vuoden 2011 lopussa 19,7 %). Osakekohtainen oma pääoma oli 11,65 euroa (vuoden 2011 lopussa 10,84 euroa).

Markkinatilanne

Pohjoismaat

Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen alussa vesivarastotasot olivat selvästi pitkän aikavälin keskimääräistä tasoa korkeammat ja pysyivät korkealla tasolla läpi koko neljänneksen. Vuodenaikaan nähden leuto sää ja keskimääräistä suuremmat vesivarastotasot pitivät pohjoismaisen sähkön hinnan selkeästi matalammalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Suurimman osan vuosineljänneksestä sähkön hinta Pohjoismaissa pysyi myös matalammalla tasolla kuin Manner-Euroopassa, minkä vuoksi sähköä vietiin lähes jatkuvasti Pohjoismaista Manner-Eurooppaan.

Alustavien tietojen mukaan Pohjoismaissa kulutettiin sähköä vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä 113 (116) terawattituntia (TWh) eli noin 3 % edellisvuotta vähemmän. Kulutuksen lasku johtui pääasiassa edellisvuotta lämpimämmästä säästä, mutta myös lievistä teollisuuden kysynnän heikkenemisestä edellisvuoteen verrattuna.

Vuoden 2012 alussa Pohjoismaiden vesivarastot olivat 95 TWh eli 12 TWh pitkän aikavälin keskiarvoa suuremmat. Neljänneksen lopussa Pohjoismaiden vesivarastot olivat 15 TWh pitkän aikavälin keskiarvoa suuremmat ja 36 TWh suuremmat kuin vastaavaan aikaan vuonna 2011.

Ensimmäisellä neljänneksellä sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 38,3 (66,2) euroa per megawattitunti (MWh). Suomen ja Ruotsin (SE3) aluehinnat olivat Nord Poolin systeemihintatasoa korkeammat: 42,5 (64,8) euroa/MWh Suomessa ja 39,1 (65,9) euroa/MWh Ruotsissa. Suomen aluehinta alkoi poiketa systeemihinnasta helmikuussa, jolloin sähköntuontikapasiteetti Ruotsista pieneni selkeästi uuden Fenno-Skan 2 -liittymän viasta johtuen. Tämän lisäksi sähkönsiirtoverkon huoltoseisokki maaliskuussa rajoitti sähköntuontikapasiteetin Ruotsista Suomeen alle puoleen maksimitasosta usean viikon ajaksi.

Saksassa keskimääräinen spot-hinta ensimmäisen vuosineljänneksen aikana oli 45,1 (51,9) euroa/MWh.

Vuoden alussa CO₂-päästöoikeuksien markkinahinta oli noin 6,6 euroa/tonni. Helmikuun puolivälissä korkein noteerattu hinta oli noin 9,5 euroa/tonni. Neljänneksen lopulla CO₂-päästöoikeuksien päätöskurssi oli noin 7,1 euroa/tonni.

Venäjä

Alustavien tilastotietojen mukaan Venäjällä kulutettiin sähköä vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä 293 (285) TWh. Kulutus Fortumin toiminta-alueella, hintavyöhykkeellä 1 (Venäjän Euroopan puoleinen alue ja Uralin alue), oli 217 (211) TWh.

OAO Fortum toimii Tjumenin ja Tšeljabinskin alueilla. Öljy- ja kaasuteollisuuden keskittyvällä Tjumenin alueella sähkönkysyntä kasvoi vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä noin 0,2 % vuoden 2011 vastaavaan jaksoon verrattuna. Metalliteollisuuden painottuvalla Tšeljabinskin alueella sähkönkysyntä kasvoi noin 0,7 % ensimmäisellä neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Kasvu johtui pääasiassa teollisuuden sähkönkulutuksen elpymisestä.

Keskimääräinen sähkön spot-hinta, kapasiteettihinta pois lukien, laski vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä 11 % 915 (1 033) ruplaan/MWh hintavyöhykkeellä 1.

Tarkemmat markkinatiedot on esitetty taulukoissa katsauksen lopussa (sivu 48).

Divisioonakatsaukset

Power

Power-divisioonaan kuuluvat Fortumin sähköntuotanto ja -myynti tukkumarkkinoilla, sähköntuotantokapasiteetin kehittäminen sekä asiantuntijapalvelut sähköntuottajille.

Milj. euroa	I/12	I/11	2011	LTM
Liikevaihto	655	693	2 481	2 443
- sähkönmyynti	631	657	2 353	2 327
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	569	504	2 041	2 106
- muu myynti	24	36	128	116
Liikevoitto	367	489	1 476	1 354
Vertailukelpoinen liikevoitto	341	325	1 201	1 217
Vertailukelpoinen EBITDA	369	352	1 310	1 327
Sidottu pääoma 31.12.	6 117	5 996	6 247	
Sidotun pääoman tuotto, %			24,6	22,3
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			19,9	20,1
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	24	33	148	139
Henkilöstön lukumäärä	1 842	1 812	1 847	

Sähköntuotanto lähteittäin, TWh	I/12	I/11	2011	LTM
Vesivoima, Pohjoismaissa	6,1	4,1	21,0	23,0
Ydinvoima, Pohjoismaissa	6,5	6,8	24,9	24,6
Lämpövoima, Pohjoismaissa	0,2	1,7	2,2	0,7
Yhteensä Pohjoismaissa	12,8	12,6	48,1	48,3
Lämpövoima muissa maissa	0,3	0,3	1,2	1,2
Yhteensä	13,1	12,9	49,3	49,5

Pohjoismainen myynti, TWh	I/12	I/11	2011	LTM
Myynti Pohjoismaissa	13,2	13,2	50,0	50,0
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	12,0	10,5	44,3	45,8

* Sähkön tukkumyyntitulot ja -volyymit Pohjoismaissa eivät sisällä lämpövoimatuotantoa, markkinahintaan perustuvia ostoja eikä myyntiä vähemmistöosakkaille (mm. Meri-Pori, Inkoo ja tuonti Venäjältä).

Myyntihinta, EUR/MWh	I/12	I/11	2011	LTM
Sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa**	47,2	47,9	46,1	46,0

**Sähkön tukkumyyntihinta ei sisällä myyntituloja lämpövoimatuotannosta, markkinahintaan tehdyistä ostoista eikä myyntiä vähemmistöosakkaille (mm. Meri-Pori, Inkoo ja tuonti Venäjältä).

Tammi-maaliskuu

Power-divisioonan liikevoitto oli ensimmäisellä vuosineljänneksellä 367 (489) miljoonaa euroa. Ensimmäiselle neljännekselle kirjattiin 47 (0) miljoonan euron voitto pienvesivoimalaitosten myynnistä Suomessa. Liikevoittoon vaikutti -21 (164) miljoonalla eurolla ”Muut liikevoittoon vaikuttavat erät”, jotka sisältävät pääasiassa suojaavien johdannaisinstrumenttien vaikutuksen. Power-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli 341 (325) miljoonaa euroa eli 16 miljoonaa euroa suurempi kuin vuonna 2011. Systeemihinnat ja kaikki aluehinnat olivat selvästi alemmat vuoden 2012 alussa, mutta korkea suojaustaso piti sähkön tukkumyyntihinnan lähellä viime vuoden tasoa. Vuoden alussa vesivoimatuotantoa paransi merkittävästi viime vuoden vastaavaa jaksoa suuremmat vesivarastotasot. Ydinvoiman käytettävyys oli hyvä kaikissa voimalaitoksissa lukuun ottamatta Oskarshamn 1 ja 3 -laitoksia. Tästä johtuen ydinvoiman kokonaistuotantovolyymi oli hieman pienempi kuin vuonna 2011. Lämpövoimatuotanto oli selkeästi pienempi, mikä johtui matalista aluehinnoista.

Vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä kasvaneiden vesivoimavolyymien, alempien ydin- ja lämpövoimavolyymien sekä hieman alempien saavutettujen sähkönhintojen kokonaisvaikutus oli positiivinen edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna – yhteensä noin 30 miljoonaa euroa. Operatiiviset kustannukset kasvoivat noin 10 miljoonalla eurolla, mikä johtui pääosin inflaatiosta ja kohonneista ydinvoiman polttoainekustannuksista. Ensimmäisen neljänneksen aikana ydinjätemaksut kasvoivat Ruotsissa 4 miljoonalla eurolla. Ydinjätemaksujen arvioidaan nousevan vuoden 2012 aikana noin 15 miljoonaa euroa.

Vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä divisioonan sähköntuotanto Pohjoismaissa oli yhteensä 12,8 (12,6) TWh eli noin 2 % enemmän kuin vuoden 2011 vastaavalla jaksolla. Power-divisioonan saavuttama sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa oli 47,2 euroa/MWh eli ainoastaan 0,7 euroa/MWh alempi kuin vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä.

Fortumilla on kaksi omaa ydinvoimalaitosyksikköä Loviisassa, ja yhtiö on myös osaomistajana kahdeksassa yksikössä Olkiluodon, Oskarshamnin ja Forsmarkin ydinvoimalaitoksissa. Ydinvoimaloiden käytettävyys oli hyvä kaikissa voimalaitoksissa paitsi Oskarshamnissa. Oskarshamn 1 jouduttiin sulkemaan lokakuun 2011 lopussa laajan turbiinihuollon vuoksi ja yksikkö pysyy suljettuna suunnitellun vuosihuollon päättymiseen saakka. Huolto tehdään 23.4–17.6.2012. Oskarshamn 2 ja 3 kärsivät teknisistä ongelmista ja olivat kokonaan suljettuina neljä viikkoa. Tämän

lisäksi Oskarsham 3 on toiminut noin 100 MW alennetulla teholla. Tämä jatkuu 12.4–11.5.2012 suunniteltuun huoltoseisokkiin saakka, jolloin kaikki korotettuun tehoon liittyvät testit arvioidaan saatavan päätökseen.

Fukushiman onnettomuuden jälkeen koko Euroopassa on suoritettu turvallisuusselvityksiä. Maaliskuussa 2012 useissa Euroopan ydinvoimalaitoksissa, mukaan lukien Loviisan ydinvoimalaitos, on suoritettu niin sanottuja vertaisarviointeja osana turvallisuusselvitystä. Euroopan komissio jättää Eurooppa-neuvostolle kansallisten raporttien pohjalta laaditun kokonaisraportin kesäkuussa 2012.

Maaliskuussa Fortum osallistui Fukushima ydinvoimalaitoksen puhdistusprosessiin. Fortum on avaintoimittaja EnergySolutions LLC:lle, jonka Toshiba Corporation on valinnut tekniseksi toimittajakseen vahingoittuneen voimalaitoksen radioaktiivisten vesien puhdistamiseen keskittyvässä projektissa. Projektissa radioaktiivisen veden puhdistusprosessiin käytetään Fortumin kehittämiä ioninvaihtomateriaaleja. Fortum toimittaa tuhansia kiloja raemaisessa muodossa olevia ioninvaihtimia Energy Solutionsille puhdistusprosessia varten. Toimituksen arvon arvioidaan olevan kymmeniä miljoonia euroja seuraavien vuosien aikana.

Fortumin valmistelut Ranskan vesivoimakonsessioiden tarjouskilpailuihin ovat edenneet suunnitelmien mukaan.

Heat

Heat-divisioona sisältää sähkön ja lämmön yhteistuotannon (CHP), kaukolämpötoiminnan sekä yritysten lämpöratkaisut Pohjoismaissa ja Itämeren alueella.

Milj. euroa	I/12	I/11	2011	LTM
Liikevaihto	625	725	1 737	1 637
- lämmönmyynti	465	529	1 238	1 174
- sähkönmyynti	96	151	342	287
- muu myynti	64	45	157	176
Liikevoitto	213	265	380	328
Vertailukelpoinen liikevoitto	161	171	278	268
Vertailukelpoinen EBITDA	211	220	471	462
Sidottu pääoma 31.12.	4 171	4 030	4 191	
Sidotun pääoman tuotto, %			9,9	8,7
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			7,4	7,2
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	67	58	329	338
Henkilöstön lukumäärä	2 352	2 770	2 504	

Tammi-maaliskuu

Lämmönmyynti vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä oli yhteensä 8,1 (10,4) TWh. Samaan aikaan yhdistetyn lämmön- ja sähköntuotannon (CHP) sähkönmyynti oli yhteensä 1,7 (2,7) TWh. Volyymien lasku johtuu pääosin lämpöliiketoimintojen myynneistä Ruotsissa vuonna 2011 sekä Suomessa ja Virossa tammikuussa 2012. Myös Turun seudun energiantuotannon uudelleenjärjestely laski volyymejä. Lisäksi korkeammat lämpötilat vaikuttivat volyymeihin negatiivisesti verrattuna vastaavaan jaksoon vuonna 2011.

Ensimmäisellä neljänneksellä Heat-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli 213 (265) miljoonaa euroa. Tämä sisältää Suomessa ja Virossa toteutetuista lämpöliiketoimintojen myynneistä realisoituneen 58 (80) miljoonan euron voiton. Divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto ensimmäisellä neljänneksellä oli 161 (171) miljoonaa euroa, 10 miljoonaa vähemmän kuin vuoden

2011 vastaavalla jaksolla. Tulos heikkeni pääasiassa myynneistä ja uudelleenjärjestelystä johtuvien alempien tuotantovolyymien vuoksi. Ruotsissa tulos kuitenkin parani paremman käytettävyyden, polttoaineiden hankinnan optimoinnin sekä uusien kaukolämpötuotteiden käyttöönoton ansiosta.

Lämmönmyynti maittain, TWh	I/12	I/11	2011	LTM
Suomi	2,2	3,4	8,5	7,3
Ruotsi	3,3	4,2	8,5	7,6
Puola	2,0	2,1	4,3	4,2
Muut maat	0,6	0,7	1,3	1,2
Yhteensä	8,1	10,4	22,6	20,3

Sähkönmyynti, TWh	I/12	I/11	2011	LTM
Yhteensä	1,7	2,7	6,2	5,2

Russia

Russia-divisioona koostuu sähkön ja lämmön tuotannosta ja myynnistä Venäjällä. Se sisältää OAO Fortumin ja Fortumin hieman yli 25 % omistusosuuden TGC-1:ssä. TGC-1 on osakkuusyhtiö, joka raportoidaan pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

Milj. euroa	I/12	I/11	2011	LTM
Liikevaihto	310	295	920	935
- sähkönmyynti	181	162	590	609
- lämmönmyynti	126	132	324	318
- muu myynti	3	1	6	8
EBITDA	77	57	182	202
Liikevoitto	48	34	74	88
Vertailukelpoinen liikevoitto	48	34	74	88
Vertailukelpoinen EBITDA	77	57	148	168
Sidottu pääoma 31.12.	3 547	2 918	3 273	
Sidotun pääoman tuotto, %			3,5	3,5
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			3,5	3,5
Investoinnit käyttömaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	81	75	694	700
Henkilöstön lukumäärä	4 337	4 418	4 379	

OAO Fortum toimii Uralin kehittyneillä teollisuusalueilla ja Länsi-Siperian öljyntuotantoalueilla.

Venäjällä sähkön tukkumarkkinat vapautettiin vuoden 2011 alussa. Kaikki sähköntuotantoyhtiöt kuitenkin myyvät edelleen kotitalouksien ja eräiden erityisryhmien kulutusta vastaavan osan sähköntuotannostaan ja kapasiteetistaan säännellyillä hinnoilla. Vuonna 2011 OAO Fortum myi noin 84 % sähköntuotannostaan vapautetulla sähkön hinnalla.

Venäjän hallitus hyväksyi vuoden 2011 alusta uudet kapasiteettimarkkinoita koskevat säännöt. Vuoden 2007 jälkeen investointivelvoitesopimusten (CSA – ”uusi kapasiteetti”) perusteella rakennetulle tuotantokapasiteetille maksetaan takuuhintaa 10 vuoden ajan. Takuuhinnat on määriteltävä investointien riittävän tuoton varmistamiseksi.

Yritystoston aikaan vuonna 2008 Fortum teki varauksen mahdollisista viivästymisistä aiheutuva sakkoina varten. Mahdollisia sakkoina voidaan vaatia, jos uuden kapasiteetin käyttöönotto viivästyy tai

jos investointivelvoitesopimusten sovittuja keskeisiä ehtoja ei muuten täytetä. Voimalaitosyksiköiden käyttöönoton aikataulu arvioidaan jokaisena tilinpäätöshetkenä. Muutosten vaikutukset varauksen määrään päivitetään tämän mukaisesti (katso liitetieto 18).

Vuoden 2012 kapasiteettimarkkinoiden huutokauppa (CCS – ”vanha kapasiteetti”, rakennettu ennen vuotta 2008) pidettiin syyskuussa 2011. Suurin osa Fortumin voimalaitoksista tuli valituksi huutokaupassa, ja hinnat olivat lähellä vuoden 2011 tasoa. Noin 4 % (120 MW) Fortumin vanhasta kapasiteetista jäi huutokaupan ulkopuolelle tiukentuneiden teknisten vähimmäisvaatimusten vuoksi. Tämä kapasiteetti saa kuitenkin kapasiteettimaksuja markkinoiden keskimääräisen kapasiteettihinnan mukaan vielä kahden vuoden ajan.

Tammi-maaliskuu

Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana Russia-divisioona myi sähköä 6,2 (5,6) TWh. Samaan aikaan lämmönmyynti oli yhteensä 11,3 (11,0) TWh.

Russia-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä 48 (34) miljoonaa euroa. Uusien yksiköiden käyttöönoton positiivinen vaikutus oli noin 16 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisen liikevoiton kasvua rasitti alempi sähkön hinta verrattuna vastaavaan ajanjaksoon viime vuonna. Lisäksi vanhan kapasiteetin pienempien kapasiteettimaksujen ja volyymin vaikutus oli hieman negatiivinen.

OAo Fortumin keskeiset sähkön, kapasiteetin ja kaasun hinnat	I/12	I/11	2011	LTM
Sähkön spot-hinta (markkinahinta), Uralin alue, RUB/MWh	849	947	925	900
Keskimääräinen säännelty kaasuhinta Uralin alueella, RUB/1000 m ³	2 548	2 548	2 548	2 548
Keskimääräinen kapasiteettihinta vanhalle kapasiteetille (CCS), tRUB/MW/kk*	166	184	160	156
Keskimääräinen kapasiteettihinta uudelle kapasiteetille (CSA), tRUB/MW/kk*	577	759	560	550
Keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	243	214	209	218
OAo Fortumin saavuttama sähkönhinta, EUR/MWh	29,3	29,2	29,2	29,3

*Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyyymeille, pois lukien suunnittelemttomat seisokit, huollot ja oma kulutus

OAo Fortumin uusi kapasiteetti (CSA) tulee olemaan tärkeä tuloskasvuun vaikuttava tekijä Venäjällä. Tuotantovolyymin kasvu tuo lisää myyntituloja ja uudelle tuotantokapasiteetille maksetaan myös huomattavasti korkeampia kapasiteettimaksuja kuin vanhalle kapasiteetille. Saatavat kapasiteettimaksut kuitenkin vaihtelevat ajankohdan sekä voimalaitosten iän, koon, sijainnin, tyyppin ja käytettävyyden mukaan.

Fortum on sitoutunut 2,5 miljardin euron investointiohjelmaan Venäjällä, ja aikataulun mukaan ohjelman viimeiset yksiköt otetaan käyttöön vuonna 2014. Investointiohjelman loppuosan arvo huhtikuussa 2012 on maaliskuun 2012 lopun valuuttakursseilla laskettuna arviolta noin 0,9 miljardia euroa. Investointiohjelma sisältää yhteensä kahdeksan uutta voimalaitosyksikköä, joista kolme ensimmäistä otettiin käyttöön vuonna 2011.

Uuden kapasiteetin tuotto on taattu kapasiteettimarkkinoita koskevissa säännöissä (Capacity Supply Agreement). Viranomainen tarkastelee sähkömarkkinoiden tuottoja kolmen ja kuuden vuoden kuluttua ja on mahdollista, että myös uuden kapasiteetin kapasiteettimaksuja arvioidaan uudelleen.

Uuden kapasiteetin kapasiteettimaksut voivat vaihdella hieman vuosittain, sillä tuotto on sidottu Venäjän pitkän aikavälin valtionobligaatioihin, joiden maturiteetti on 8–10 vuotta.

Fortum arvioi tällä hetkellä, että Nyagan 1 ja Nyagan 2 -voimalaitosyksiköiden käyttöönotto viivästyy joillakin kuukausilla rakennustöiden viivästymisen vuoksi. Fortum teki jo vuonna 2008 varauksen (yksiköittäin) mahdollisista viivästymisistä aiheutuvia sakkoja varten. Urakoitsijan kanssa tehdyn sopimuksen mukaan Fortum saa asianmukaisen korvauksen vahingoista, jotka johtuvat urakoitsijan viivästymisistä.

Meneillään olevan investointiohjelman valmistumisen jälkeen Fortumin tavoitteena on saavuttaa noin 500 miljoonan euron liikevoittotaso ja tuottaa positiivista taloudellista lisäarvoa Russia-divisioonassa.

Venäjän talousministeriö on hyväksynyt kolme Fortumin venäläisen tytäryhtiön, OAO Fortumin, uutta voimalaitosyksikköä yhteistoteutushankkeiksi (Joint Implementation): yhden Chelyabinsk CHP-3:n yksikön ja kaksi yksikköä Nyaganin voimalaitokselta. Nämä yksiköt ovat osa Fortumin laajaa investointiohjelmaa. Kioton pöytäkirjassa määritellyn yhteistoteutusmekanismin mukaiset hankkeet vähentävät hiilidioksidipäästöjä Venäjällä. Fortum voi hyödyntää hankkeista saatavia päästövähennysyksiköitä EU:n päästökauppajärjestelmässä tai käydä niillä kauppaa markkinoilla.

Electricity Solutions and Distribution

Divisioona vastaa Fortumin sähkön vähittäismyynnistä sekä sähkönsiirrosta ja muodostuu kahdesta liiketoiminta-alueesta: Distribution ja Electricity Sales.

Distribution

Fortum omistaa ja käyttää jakelu- ja alueverkkoja sekä siirtää sähköä kaikkiaan noin 1,6 miljoonalle asiakkaalle Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa.

Milj. euroa	I/12	I/11	2011	LTM
Liikevaihto	308	311	973	970
– jakeluverkot	261	271	809	799
– alueverkot	35	28	96	103
- muu myynti	12	12	68	68
Liikevoitto	117	125	478	470
Vertailukelpoinen liikevoitto	110	124	295	281
Vertailukelpoinen EBITDA	159	171	482	470
Sidottu pääoma 31.12.	3 641	3 711	3 589	
Sidotun pääoman tuotto, %			13,7	13,3
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			8,6	8,0
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	44	34	289	299
Henkilöstön lukumäärä	851	888	898	

Tammi-maaliskuu

Vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä jakelu- ja alueverkkosiirron kokonaismäärät olivat 8,3 (8,6) TWh ja 4,9 (4,9) TWh.

Distribution-liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto oli 110 (124) miljoonaa euroa. Tuloksen heikkeneminen johtui etenkin maaliskuussa vallinneesta lämpimästä säästä, joka pienensi myyntivolyymeja. Tämän lisäksi tulosta laski sähköverkon siirtoprojektien ajoitukset.

Sähkönkulutuksen etämittauksen käyttöönotto 580 000 suomalaiselle verkkoasiakkaille edistyi suunnitelman mukaan ja vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen lopussa uusi mittari oli asennettu

noin 242 000 asiakkaalle (160 000 vuoden 2011 lopussa). Yhteensä 620 000 asiakasta saa uuden mittarin vuoden 2013 loppuun mennessä. Uuden tuntimittausjärjestelmän etuja ovat muun muassa ajantasaiseen sähkönkäyttöön perustuva laskutus, parempi sähkönkulutuksen hallinta ja mahdollisuus uusiin palveluihin. Suomen uusi tuntipohjaista sähkönmittausta koskeva lainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2014. Ruotsissa etäluettavien sähkömittarien asennus asiakkaille on saatu päätökseen aikaisemmin.

Ruotsissa hyväksyttiin uusi sähkösiirtohintojen sääntelymalli vuoden 2011 lopussa, ja ensimmäinen valvontajakso on 2012–2015. Päätökseen sisältyy tekijöitä, joita Fortumin arvion mukaan lainsäädäntö ei tue. Noin puolet sähkönjakeluyhtiöistä on valittanut sääntelystä ja siirtymäsäännöstä tuomioistuimeen, ja asian käsittely on vielä kesken.

Ruotsissa uusi lakiesitys sähkön tuntimittausjärjestelmästä kotitalouksille on valmis hyväksyttäväksi eduskunnassa. Lopullinen hyväksyntä esitykselle saadaan todennäköisesti vuoden 2012 toisella neljänneksellä. Ehdotuksen mukaan tuntimittausjärjestelmä astuisi voimaan 1.10.2012.

Suomessa toimiala on valittanut kolmatta valvontajaksoa (2012–2015) koskevasta päätöksestä markkinatuomioistuimeen. Valituksen mukaan laaturiskeille pitäisi sallia kohtuulliset rajat ja riskin sekä tuoton suhde pitäisi olla kilpailukykyinen.

Suomen työ- ja elinkeinoministeriö on aloittanut prosessin sähkökatkojen sallitun keston sisällyttämisestä sähkömarkkinalakiin. Ehdotus edellyttäisi sähköverkkojen luotettavuuden parantamista, joka kestäisi 15 vuotta.

Sähkösiirto jakeluverkoissa, TWh	I/12	I/11	2011	LTM
Ruotsi	4,4	4,5	14,2	14,1
Suomi	3,1	3,2	9,5	9,4
Norja	0,8	0,8	2,3	2,3
Viro	0,0	0,1	0,1	0,0
Yhteensä	8,3	8,6	26,1	25,8

Sähkönjakeluasiakkaiden määrä alueittain, tuhansia	31.3. 2012	31.3. 2011
Ruotsi	898	893
Suomi	628	622
Norja	102	102
Viro	0	24
Yhteensä	1 628	1 641

Electricity Sales

Electricity Sales vastaa sähkön vähittäismyynnistä 1,2 miljoonalle kotitalous- ja yritysasiakkaalle. Se on Pohjoismaiden johtava ympäristömerkityn ja hiilidioksidipäästöttömän sähkön myyjä. Electricity Sales ostaa sähkönsä pohjoismaisesta sähköpörssistä.

Milj. euroa	I/12	I/11	2011	LTM
Liikevaihto	247	373	900	774
- sähkönmyynti	240	368	879	751
- muu myynti	7	5	21	23
Liikevoitto	11	-20	3	34
Vertailukelpoinen liikevoitto	9	11	27	25
Vertailukelpoinen EBITDA	9	12	29	26
Sidottu pääoma 31.12.	56	130	11	
Sidotun pääoman tuotto, %			4,2	53,6
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %			33,5	44,6
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	0	3	5	2
Henkilöstön lukumäärä	516	500	519	

Tammi-maaliskuu

Vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä liiketoiminta-alueen sähkönmyynti oli yhteensä 4,2 (5,5) TWh. Myyntiä laski yritysasiakassegmentin uudelleenjärjestely, joka oli vielä kesken vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä, mutta on nyt saatettu päätökseen.

Electricity Salesin vertailukelpoinen liikevoitto oli ensimmäisellä neljänneksellä 2012 yhteensä 9 (11) miljoonaa euroa. Vertailukelpoiseen liikevoittoon vaikutti lämmin sää ja asiakaskunnan laajentamiseen tähtäävät toimenpiteet.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä olivat 218 (205) miljoonaa euroa. Investoinnit ilman yritysostoja olivat 218 (167) miljoonaa euroa.

Osakkeiden ja käyttöomaisuuden bruttomyyntit olivat yhteensä 295 (206) miljoonaa euroa.

Fortum suunnittelee ottavansa käyttöön uutta sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteettia ja suorittavansa perusparannuksia olemassa oleviin laitoksiin seuraavasti:

	Tyyppi	Sähköntuotanto- kapasiteetti MW	Lämmöntuotanto- kapasiteetti MW	Toimitus alkaa*
Power				
Vesivoimalaitosten perusparannus	Vesivoima	10		2012
Heat				
Klaipeda, Liettua	Jäte (CHP)	20	60	Q1 2013
Järvenpää, Suomi	Biopolttoaine (CHP)	23	63	Q2 2013
Jelgava, Latvia	Biopolttoaine (CHP)	23	45	Q3 2013
Brista, Ruotsi	Jäte (CHP)	20	57	Q4 2013
Russia**				
Nyagan 1	Kaasu (CCGT)	418		Q3/Q4 2012
Nyagan 2	Kaasu (CCGT)	418		Q4 2012/ Q1 2013
Nyagan 3	Kaasu (CCGT)	418		2013

*) Kaupallisen käytön aloitus, jota edeltävät esimerkiksi testikäytöt ja lupamenettelyt.

***) Kapasiteettimaksujen aloitus, jota edeltävät esimerkiksi testikäytöt ja lupamenettelyt.

Power

Fortum saattoi ensimmäisellä neljänneksellä päätökseen pienvesivoimalaitosten myynnin Suomessa. Kauppojen myyntivoitto oli 47 miljoonaa euroa, ja se kirjattiin Power-divisioonan ensimmäisen neljänneksen tulokseen.

Fortum osallistuu TVO (Teollisuuden Voima Oyj) -omistusosuutensa kautta Olkiluoto 3:n 1 600 MW:n ydinvoimalaitosyksikön rakentamiseen Suomessa. AREVA-Siemens toimittaa Olkiluoto 3:n TVO:lle kiinteähintaisella sopimuksella. Yhtiö on ilmoittanut TVO:lle arvioivansa laitosyksikön säännöllisen sähköntuotannon alkavan elokuussa 2014.

Tämän lisäksi TVO on aloittanut Olkiluodon neljännen ydinvoimalaitosyksikön kilpailu- ja suunnitteluvaiheen. Fortum osallistuu vaiheeseen noin 77 miljoonalla eurolla, joka vastaa Fortumin omistusosuutta TVO:n osakekannasta. Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana TVO keräsi osakaslainoilla 20 miljoonaa euroa, josta Fortumin osuus on noin 5 miljoonaa euroa.

Heat

Fortum sai päätökseen Fortum Energiaratkaisut Oy:n sekä Fortum Termest AS:n myynnin EQT Infrastructure Fund:lle 31.1.2012. Kauppa on Suomen ja Viron kilpailuviranomaisten hyväksymä. Kokonaiskauppahinta velat mukaan lukien oli noin 200 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 58 miljoonaa euroa. Fortum keskittyy strategiansa mukaisesti suuren mittakaavan kaukolämpöliiketoimintaan sekä yhdistettyyn sähkön ja lämmön (CHP) tuotantoon.

Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy:n (TSME) energiantuotanto alkoi 1.1.2012 kuten osapuolten kesken sovittiin loppuvuonna 2011. TSME on yhteisomisteinen yhtiö, joka keskittää Turun seudun energiantuotannon.

Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana Fortum päätti investoida uuden teknologian kaupallistamiseen noin 20 miljoonaa euroa rakentamalla bioöljylaitoksen Joensuun voimalaitoksen yhteyteen. Kokonaisinvestoinnin arvo on noin 30 miljoonaa euroa. Fortum on saanut hankkeelle

uuden teknologian investointitukea työ- ja elinkeinoministeriöltä 8,1 miljoonaa euroa. Uuden teknologian kehittäminen ja konseptointi on tehty yhteistyössä Fortumin, Metson, UPM:n ja VTT:n kanssa.

Tukholmassa Fortum Värme avaa asiakkailleen mahdollisuuden myydä ylijäämälämpönsä Fortumin lämpöverkkoon markkinahintaan. Ensimmäiset asiakkaat voivat myydä ylijäämälämpönsä jo vuoden 2012 aikana. Tavoitteena on, että kaikki asiakkaat voivat halutessaan myydä ylijäämälämpönsä verkkoon vuodesta 2013 alkaen.

Distribution

Fortumin ja Imatran Seudun Sähkön 20.12.2011 allekirjoittaman sopimuksen mukaisesti Imatran Seudun Sähkö osti Distributionin Virossa sijaitsevan tytäryhtiön Fortum Elekterin. Samalla Fortum luopui osuudestaan Imatran Seudun Sähkö Oy:ssä. Kauppa saatettiin päätökseen tammikuun 2012 alussa.

Osakkeet ja osakepääoma

Fortum Oyj:n osake on noteerattu Helsingin pörssissä (NASDAQ OMX Helsinki). Tammi-maaliskuun 2012 aikana Fortum Oyj:n osakkeiden vaihto Helsingin pörssissä oli yhteensä 157,2 (139,2) miljoonaa osaketta, arvoltaan 2 776 miljoonaa euroa. Fortumin osakkeen korkein noteeraus jakson aikana oli 19,36 euroa ja alin 15,74 euroa. Volyyymilla painotettu keskiarvo oli 17,65 euroa. Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen viimeisen pörssipäivän päätöskurssi oli 18,20 (23,96) euroa. Fortumin markkina-arvo neljänneksen viimeisen pörssipäivän päätöskurssin mukaan laskettuna oli 16 168 miljoonaa euroa.

Helsingin pörssin lisäksi Fortumin osakkeita vaihdettiin useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla, esimerkiksi Chi-X:ssä, BATS:ssä, Boatsissa ja Turquoisessa. Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana noin 51 % Fortum Oyj:n osakkeiden vaihdosta käytiin vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. Vuonna 2011 noin 50 % osakkeiden kokonaisvaihdosta käytiin vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla.

Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen lopussa Fortum Oyj:n osakepääoma oli 3 046 185 953 euroa ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 888 367 045 kappaletta. Fortum Oyj ei omistanut omia osakkeitaan neljänneksen päättyessä.

Rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli maaliskuun 2012 lopussa 111 816. Suomen valtion omistusosuus Fortumista oli neljänneksen lopussa 50,8 %. Hallintarekisteröityjen ja suorien ulkomaisten osakkeenomistajien osuus neljänneksen lopussa oli 27,4 %.

Fortumin hallituksella ei ole yhtiökokouksen myöntämiä käyttämättömiä valtuuksia vaihtovelkakirjojen, optiolainojen tai uusien osakkeiden liikkeeseen laskemiseksi.

Konsernin henkilöstö

Fortumin toiminta on pääasiassa keskittynyt Pohjoismaihin, Venäjälle, Puolaan ja Baltiaan. Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen lopussa henkilöstön kokonaismäärä oli 10 542 (10 976).

Henkilöstömäärän lasku johtui pääasiassa Heat-divisioonan myynneistä. Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen lopussa Power-divisioonassa oli 1 842 (1 812) työntekijää, Heat-divisioonassa 2 352 (2 770), Russia-divisioonassa 4 337 (4 418), Distributionissa 851 (888) ja Electricity Salesissa 516 (500). Muun henkilöstön määrä oli 644 (588).

Tutkimus ja kehitys

Kestävät ratkaisut ovat keskeinen osa Fortumin strategiaa. Fortumin tutkimus- ja kehitystoiminta (T&K) edistää ympäristömyönteisten energiaratkaisujen toteuttamista.

Vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä Fortum päätti investoida uuden teknologian kaupallistamiseen rakentamalla bioöljylaitoksen Joensuun voimalaitoksen yhteyteen. Integroitu nopeapyrolyysiteknologiaan perustuva bioöljylaitos on teollisessa mittakaavassa ensimmäinen laatuaan koko maailmassa. Uuden teknologian kehittäminen ja konseptointi on tehty yhteistyössä Fortumin, Metson, UPM:n ja VTT:n kanssa (osana TEKESin Biorefine-ohjelmaa). Joensuun sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokseen (CHP) integroitava bioöljylaitos tuottaa sähkön ja kaukolämmön lisäksi tulevaisuudessa 50 000 tonnia bioöljyä vuosittain. Bioöljyn raaka-aineena käytetään metsähaketta sekä muuta puubiomassaa.

Lisäksi käynnistettiin energian tehokasta käyttöä (EFEU) koskeva uusi tutkimusohjelma CLEEN Oy:n kanssa. Viisivuotisen tutkimusohjelman arvo on noin 12 miljoonaa euroa ja se toteutetaan yhdessä useiden laitetoimittajien, energiayhtiöiden ja tutkimusinstituutioiden kanssa.

Energiatehokkuus on keskeinen keino hallita globaalia ilmastonmuutosta ja Fortumin tärkeimmät osa-alueet EFEU-ohjelmassa kattavat ekotehokkaat lämmitys- ja jäädytysratkaisut, ilmastomyönteiset sähkön ja lämmön tuotantoketjut ja uudet, energiatehokkaat palveluliiketoimintamallit uuteen teknologiaan integroituina.

Fortumin raportoi tutkimus- ja kehitysmenot vuositasona. Vuonna 2011 Fortumin T&K-menot olivat 38 miljoonaa euroa (30 miljoonaa vuonna 2010) eli 0,6 % liikevaihdosta (0,5 % vuonna 2010) ja 1,1 % kaikista kuluista (0,8 % vuonna 2010).

Kestävä kehitys

Fortum pyrkii ottamaan huomioon liiketoiminnassaan tasapainoisesti taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun. Kestävän kehityksen ohjelma määrittelee konsernitason, toimintaa ohjaavat tavoitteet ja niiden seurannassa käytettävät avainmittarit. Niiden perusteella divisioonat ovat asettaneet omat divisioonatason tavoitteet ja määritelleet toimenpiteet, joilla tavoitteet saavutetaan.

Yhtiö on listattuna maailmanlaajuisessa Dow Jones Sustainability World -indeksissä ja on indeksin ainoa pohjoismaainen yhdyskuntapalveluyhtiö. Fortum on listattu myös STOXX Global ESG Leaders -indekseissä sekä NASDAQ OMX:n ja GES Investment Servicen uudessa OMX GES Sustainability Finland -indeksissä.

Taloudellinen vastuu

Taloudellisen vastuun keskeisiä tekijöitä ovat kilpailukyky, taloudellinen menestys ja markkinaehtoinen tuotanto. Tavoitteena on luoda pitkällä aikavälillä taloudellista arvoa, kannattavaa kasvua ja lisäarvoa osakkeenomistajille, asiakkaille, työntekijöille, tavarantoimittajille ja muille avainsidosryhmille yhtiön toiminta-alueilla. Fortumin tavoitteena on erinomainen taloudellinen menestys strategisesti valituilla keskeisillä alueilla vahvan osaamisen ja vastuullisten toimintatapojen kautta. Fortum mittaa taloudellista menestystään tunnusluvulla, joita ovat sijoitetun pääoman tuotto (tavoite: 12 %), oman pääoman tuotto (tavoite: 14 %) ja pääomarakenne (tavoite: vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate eli EBITDA noin 3). Lisäksi Fortum käyttää GRI:n (Global Reporting Initiative) G3.1-indikaattoreita soveltuvin osin taloudellisesta vastuusta raportointiin.

Ympäristövastuu

Ilmastonmuutoksen lieventäminen, luonnonvarojen tehokas käyttö sekä energiantuotannon, jakelun ja toimitusketjun ympäristövaikutusten minimointi ovat keskeinen osa ympäristövastuutamme. Yhtiön osaaminen CO₂-päästöttömässä ydin- ja vesivoimatuotannossa sekä energiatehokkaassa sähkön ja lämmön yhteistuotannossa korostuu ympäristövastuun alueella. Fortumin konsernitason ympäristötavoitteet liittyvät hiilidioksidipäästöihin, energiatehokkuuteen ja ympäristösertifikaatteihin. Lisäksi divisioonat ovat määrittäneet oman toimintansa ympäristötavoitteet. Ympäristötavoitteiden saavuttamista seurataan kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosiraportoinnin avulla.

Fortumin ilmastotavoitteet seuraavalle viidelle vuodelle ovat: sähköntuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt EU:n alueella alle 80 grammaa kilowattitunnilta (g/kWh) ja kokonaisenergiantuotannon (sähkö ja lämpö) hiilidioksidin ominaispäästöt alle 200 g/kWh, kattaen kaikki toimintamaat. Molemmat tavoitteet on laskettu viiden vuoden keskiarvona.

Maaliskuun 2012 lopussa sähköntuotannon hiilidioksidin ominaispäästöjen viiden vuoden keskiarvo oli EU:n alueella 64 g/kWh ja kokonaisenergiantuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt 173 g/kWh. Molemmat olivat tavoitetasoa parempia tuloksia. Fortumin kokonaishiilidioksidipäästöt vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä olivat 6,6 (9,4) miljoonaa tonnia (Mt), josta 1,8 (4,2) Mt oli Euroopan päästökauppajärjestelmän (ETS) alaisia päästöjä.

Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana noin 65 % (54 %) Fortumin sähköntuotannosta oli hiilidioksidipäästötöntä. Fortumin tuotannosta EU:n alueella 90 % (73 %) oli hiilidioksidipäästötöntä. Hiilidioksidipäästöttömän sähkön osuuden kasvu johtuu pääasiassa hiililauhdevoiman eli Inkoon ja Meri-Porin hiilikäyttöisten lauhdevoimalaitosten käytön pienenemisestä.

Polttoaineen käytön tehokkuus viiden vuoden keskiarvona oli 69 %, kun tavoite oli >70 %. Vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä yhteensä 99 % Fortumin toiminnoista EU:n alueella oli ISO 14001 -ympäristösertifioituja.

Fortumin kokonaishiilidioksidipäästöt (miljoonaa tonnia, Mt)	I/12	I/11	2011	LTM
Kokonaispäästöt	6,6	9,4	23,5	20,7
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	1,8	4,0	8,0	5,8
Myönnetyt päästöoikeudet			6,8	
Päästöt Venäjällä	4,7	4,8	14,7	14,6

Fortumin sähköntuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt (g/kWh)	I/12	I/11	2011	LTM
Kokonaispäästöt	173	253	192	167
Päästöt EU:ssa	60	175	88	53
Päästöt Venäjällä	467	476	483	481

Sosiaalinen vastuu

Sosiaalisen vastuun osa-alueella Fortumin kehittämät innovaatiot sekä vähähiilisen sähkön ja lämmön toimitusvarmuus tukevat yhteiskunnan kehittämistä ja hyvinvoinnin lisäämistä. Painotamme hyvänä yrityskansalaisena toimimista sekä turvallisten työolojen varmistamista kaikissa Fortumin toimipaikoissa työskenteleville työntekijöille ja urakoitsijoille. Työturvallisuudelle on asetettu konserninlaajuiset tavoitteet. ISO 14001 -sertifiointin lisäksi tavoitteena on OHSAS 18001 -sertifiointi kaikille operatiivisten toimintojen johtamisjärjestelmille. Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana omien työntekijöiden poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuus (LWIF) pysyi samalla hyvällä tasolla 1,3 (1,3). Fortumin turvallisuustavoite LWIF:ksi on vähemmän kuin 1

miljoonaa työtuntia kohti omalle henkilöstölle. Tämä kuvastaa konsernin nollatoleranssia tapaturmille.

Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä Fortum liittyi Better Coal Initiative –järjestöön, jonka tavoitteena on vastuullisen toiminnan jatkuva parantaminen hiilen hankintaketjussa.

Muutoksia Fortumin johtoryhmässä

Fortumin uudeksi talousjohtajaksi (CFO) on valittu valtiotieteiden maisteri Markus Rauramo (43). Hän tulee kuulumaan Fortumin johtoryhmään ja raportoi Fortumin toimitusjohtaja Tapio Kuulalle. Markus Rauramo siirtyy Fortumiin Stora Ensosta, missä hän on toiminut useissa johtotehtävissä vuodesta 1993, viimeksi talousjohtajana. Markus Rauramo aloittaa Fortumissa elokuussa 2012 ja talousjohtajana 1.9.2012.

Fortumin pitkäaikainen talousjohtaja Juha Laaksonen siirtyy työsopimuksensa mukaisesti eläkkeelle vuoden 2013 alussa.

Yhtiökokous 2012

Fortum Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 11.4.2012. Yhtiökokous vahvisti emoyhtiön ja konsernin vuoden 2011 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden Fortumin hallintoneuvoston jäsenille 1.1.- 4.4.2011 väliseltä ajalta sekä hallitukselle ja toimitusjohtajalle koko vuodelta 2011.

Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2011 maksetaan osinkoa 1,00 euroa osakkeelta. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 16.4.2012, ja osinko maksettiin 23.4.2012.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi seitsemän. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Sari Baldauf, hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin Christian Ramm-Schmidt ja hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Minoo Akhtarzand, Heinz-Werner Binzel, Ilona Ervasti-Vaintola ja Joshua Larson. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin Kim Ignatius.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten palkkiot seuraavasti: puheenjohtaja 75 000 euroa/vuosi, varapuheenjohtaja 57 000 euroa/vuosi ja hallituksen jäsenet 40 000 euroa/vuosi. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimivalle jäsenelle maksetaan 57 000 euroa/vuosi siinä tapauksessa, että hän ei samalla toimi hallituksen puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana. Lisäksi hallituksen ja sen valiokuntien kokouksista maksetaan 600 euron palkkio. Kokouspalkkio maksetaan kaksinkertaisena Suomen ulkopuolella Euroopassa asuville hallituksen jäsenille ja kolminkertaisena Euroopan ulkopuolella asuville hallituksen jäsenille. Hallituksen jäsenten matkakulut korvataan yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Yhtiökokous päätti asettaa nimitystoimikunnan valmistelemaan hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle. Nimitystoimikuntaan valitaan kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajat ja toimikuntaan kuuluu lisäksi asiantuntijajäsenenä hallituksen puheenjohtaja. Nimitystoimikunnan koollekutsujana toimii hallituksen puheenjohtaja, ja valiokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Nimitystoimikunnan tulee antaa ehdotuksensa yhtiön hallitukselle viimeistään varsinaista yhtiökokousta edeltävän helmikuun 1. päivänä.

Varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin uudelleen KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy. Yhtiökokous päätti maksaa tilintarkastajalle palkkiota yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Näkymät

Avaintekijät ja riskit

Fortumin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, taloudellisille ja operatiivisille riskeille. Fortumin tuloksen kannalta tärkein tekijä on sähkön tukkuhinta Pohjoismaissa. Tukkuhinnan kehityksen avaintekijöitä Pohjoismaissa ovat tarjonnan ja kysynnän tasapaino, polttoaineiden ja päästöoikeuksien hinnat sekä vesitilanne.

Maailmantalouden epävarmuuden jatkuminen ja epävakaata taloustilanne Euroopassa heikentävät erityisesti euroalueella talouskasvun ja elpymisen näkymiä keskipitkällä aikavälillä. Yleinen talouden epävarmuus vaikuttaa raaka-aineiden ja CO₂-päästöoikeuksien hintoihin, mikä yhdessä Pohjoismaiden paremman vesitilanteen kanssa voi lyhyellä aikavälillä ylläpitää painetta sähkön tukkuhinnan laskuun Pohjoismaissa. Venäjän liiketoiminnan osalta avaintekijöitä ovat sähkön tukku- ja kapasiteettimarkkinoiden sääntelyn kehitys sekä investointiohjelmaan sisältyviin hankkeisiin liittyvät operatiiviset riskit. Kaikilla alueilla polttoaineiden hinnat ja voimalaitosten käytettävyys vaikuttavat myös kannattavuuteen. Lisäksi, talouden turbulenssin seurauksena suuremmilla valuuttakurssivaihteluilla voi erityisesti Ruotsin kruunun ja Venäjän ruplan osalta olla sekä muunto- että transaktiovaikutuksia Fortumin tulokseen.

Pohjoismaiset markkinat

Makrotalouden epävarmuudesta huolimatta sähkön osuus kokonaisenergiankulutuksesta jatkaa kasvuaan. Fortum arvioi vuosittaisen sähkönkulutuksen kasvavan lähivuosina Pohjoismaissa noin 0,5 %, mutta lähimpien vuosien kasvuvauhti tulee riippumaan paljolti Euroopan ja etenkin Pohjoismaiden makrotalouden kehityksestä.

Öljyn hinta nousi ensimmäisellä neljänneksellä, kun taas hiilen hinta jatkoi laskuaan. CO₂-päästöoikeuksien (EUA) hinnat ovat laskeneet kesästä 2011 lähtien, mutta ensimmäisellä neljänneksellä lasku tasaantui ja hinta vaihteli välillä 6,6 - 9,5 euroa/tonni. Sähkön termiinihinnat seuraaville 12 kuukaudelle laskivat sekä Pohjoismaissa että Saksassa neljänneksen aikana pääasiassa kesän arvioitua alemman spot-hinnan vuoksi.

Huhtikuun lopulla 2012 sähkön termiinihintana Nord Poolissa loppuvuodelle 2012 oli noin 34 euroa/MWh. Sähkön termiinihintana vuodelle 2013 oli noin 40 euroa/MWh ja vuodelle 2014 noin 41 euroa/MWh. Saksassa sähkön termiinihintana loppuvuodelle 2012 oli noin 47 euroa/MWh ja vuodelle 2013 noin 51 euroa/MWh. Samaan aikaan hiilen (ICE Rotterdam) termiinihintana loppuvuodelle 2012 puolestaan oli noin 102 Yhdysvaltain dollaria tonnilta ja hiilidioksidipäästöoikeuksien markkinahinta vuodelle 2012 noin 7 euroa hiilidioksiditonniä kohti.

Tammikuun lopulla 2012 Pohjoismaiden vesivarannot olivat noin 15 TWh keskimääräistä suuremmat ja 29 TWh yli vuoden 2011 vastaavan tason.

Power

Fortumin Power-divisioonan pohjoismaiseen sähkönhintaan vaikuttavat muun muassa suojausasteet, suojaushinta, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttakurssivaihtelut. Mikäli sähköntuotantolähteiden suhteellisten osuuksien muutoksista mahdollisesti johtuvia vaikutuksia ei oteta huomioon, Power-divisioonan pohjoismaisen sähkön tukkumyyntihinnan 1 euron muutos megawattituntia kohti johtaa noin 45 miljoonan euron muutokseen Fortumin vuotuisessa vertailukelpoisessa liikevoitossa. Lisäksi Power-divisioonan vertailukelpoiseen liikevoittoon vaikuttaa mahdollinen lämpövoimat tuotannon määrä ja siitä saatava tuotto.

Ruotsin ydinvoimalaitoksissa meneillään olevat monivuotiset investointiohjelmat parantavat turvallisuutta ja käytettävyyttä sekä lisäävät nykyisten laitosten kapasiteettia. Investointiohjelmien

toteuttaminen saattaa vaikuttaa käytettävyyteen. Investointiohjelmat vaikuttavat Fortumin ydinvoimaosakkuusyhtiöiltään ostaman sähkön hankintakustannuksiin lisäämällä poistoja ja rahoituskuluja.

Fukushiman onnettomuuden jälkeen koko Euroopassa on suoritettu turvallisuusselvityksiä. Maaliskuussa 2012 useissa Euroopan ydinvoimalaitoksissa, mukaan lukien Loviisan ydinvoimalaitos, on suoritettu niin sanottuja vertaisarviointeja osana turvallisuusselvitystä. Euroopan komissio jättää Eurooppa-neuvostolle kansallisten raporttien pohjalta laaditun kokonaisraportin kesäkuussa 2012. Fortum uskoo, että ydinvoimaloille saatetaan esittää uusia turvallisuusvaatimuksia, mutta ne voidaan toteuttaa Lovisan ydinvoimalaitoksen suunniteltujen, vuotuisten investointiohjelmien puitteissa.

Ydinjätemaksut ja -vakuudet päivitetään Ruotsin lainsäädännön mukaisesti säännöllisin väliajoin. Hallitus päätti joulukuun 2012 lopussa maksuista ja takuista jaksolle 2012–2014. Niiden negatiivisen vaikutuksen Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon arvioidaan olevan 15 miljoonaa euroa vuodessa jaksolla 2012–2014.

Ydinvoiman polttoainekustannusten arvioidaan nousevan noin 15 miljoonaa euroa kaikissa Fortumin voimalaitoksissa vuonna 2012, mikä johtuu sekä uraanin että sen rikasteen markkinahinnan noususta.

Venäjä

Venäjän sähkön tukkumarkkinat vapautettiin vuoden 2011 alussa. Kaikki sähköntuotantoyhtiöt kuitenkin myyvät edelleen kotitalouksien ja eräiden kuluttajaryhmien (Pohjois-Kaukasian, Tuvan tasavalta, Burjatian tasavalta) kulutusta vastaavan osan sähköntuotannostaan ja kapasiteetistaan säännellyillä hinnoilla.

Venäjän hallitus hyväksyi vuoden 2011 alusta uudet kapasiteettimarkkinoita koskevat säännöt. Vuoden 2007 jälkeen investointivelvoitesopimusten (CSA – ”uusi kapasiteetti”) perusteella rakennetulle tuotantokapasiteetille maksetaan takuuhintaa 10 vuoden ajan. Takuuhinnat on määriteltävä riittävän investointituoton varmistamiseksi.

Kapasiteettimaksut hallituksen investointivelvoitesopimukseen kuulumattomalle kapasiteetille määräytyvät huutokaupalla (CCS – ”vanha kapasiteetti”). Vuotta 2012 koskeva kapasiteettihuutokauppa pidettiin syyskuussa 2011. Suurin osa Fortumin voimalaitoksista tuli valituksi huutokaupassa, ja hinnat olivat lähellä vuoden 2011 hintatasoa. Noin 4 % (120 MW) vanhasta kapasiteetista jäi huutokaupan ulkopuolelle tiukentuneiden teknisten vähimmäisvaatimusten vuoksi. Tämä kapasiteetti saa kuitenkin markkinoiden keskimääräisen kapasiteettihinnan mukaisia kapasiteettimaksuja vielä kahden vuoden ajan.

OA Fortumin uusi kapasiteetti (CSA) tulee olemaan tärkeä tuloskasvuun vaikuttava tekijä Venäjällä. Tuotantovolyymien kasvu tuo lisää myyntituloja ja uudelle tuotantokapasiteetille maksetaan myös huomattavasti korkeampia kapasiteettimaksuja kuin vanhalle kapasiteetille. Saatavat maksut kuitenkin vaihtelevat ajankohdan sekä voimalaitosten iän, koon, sijainnin, tyypin ja käytettävyyden mukaan. Pienemmästä lämmönkysynnästä johtuvat lämpötilarajoitukset vähentävät kesällä erityisesti vanhan kapasiteetin kapasiteettimaksuja CHP-laitosten osalta.

Fortum suunnittelee ottavansa käyttöön 2,5 miljardin euron investointiohjelmansa viimeiset uudet voimalaitosyksiköt vuoden 2014 loppuun mennessä. Investointiohjelman loppuosan arvo on huhtikuussa 2012 maaliskuun 2012 lopun valuuttakursseilla laskettuna noin 0,9 miljardia euroa.

Uuden kapasiteetin tuotto on taattu kapasiteettimarkkinoita koskevien sääntöjen (Capacity Supply Agreement) mukaisesti. Viranomaisen tarkastelee tuottoja sähkömarkkinoilla kolmen ja kuuden vuoden kuluttua ja on mahdollista, että myös uuden kapasiteetin kapasiteettimaksuja arvioidaan uudelleen. Uuden kapasiteetin kapasiteettimaksut voivat vaihdella hieman vuosittain, sillä tuotto on sidottu Venäjän pitkän aikavälin valtionobligaatioihin, joiden maturiteetti on 8–10 vuotta.

Fortum arvioi tällä hetkellä, että Nyagan 1 ja Nyagan 2 -voimalaitosyksiköiden käyttöönotto viivästyy joillakin kuukausilla rakennustöiden viivästyksen vuoksi. Fortum teki jo vuonna 2008 varauksen

(yksiköittäin) mahdollisista viivästymisistä aiheutuvia sakkoja varten. Urakoitsijan kanssa tehdyn sopimuksen mukaan Fortum saa asianmukaisen korvauksen vahingoista, jotka johtuvat urakoitsijan viivästymisistä.

Meneillään olevan investointiohjelman valmistumisen jälkeen Fortumin tavoitteena on saavuttaa noin 500 miljoonan euron liikevoittotaso ja tuottaa positiivista taloudellista lisäarvoa Russia-divisioonassa.

Venäjän hallitus on päättänyt nostaa kaasun hintoja 1.7.2012 alkaen. Korotuksen arvioidaan olevan 15 %. Toisaalta säännellyn sähkön- ja lämmönmyynnin hinnat ja vanhan kapasiteetin kapasiteettimaksut indeksoidaan alle vuoden 2011 tason.

Käyttöomaisuusinvestoinnit ja -myynnit

Tällä hetkellä Fortum arvioi vuoden 2012 käyttöomaisuusinvestointien olevan noin 1,6 - 1,8 miljardia euroa ja vuosina 2013–2014 noin 1,1 - 1,4 miljardia euroa. Luvut eivät sisällä mahdollisia yritysostoja. Pääasiallinen syy korkeampiin käyttöomaisuusinvestointeihin vuonna 2012 on Venäjän investointiohjelman aikataulun nopeuttaminen. Vuosittaisten kunnossapitoinvestointien arvioidaan olevan vuonna 2012 noin 500-550 miljoonaa euroa eli lähellä poistojen tasoa.

Verotus

Fortumin vuoden 2012 veroasteeksi arvioidaan 19 - 21 %, kun osakkuus- ja yhteisyritysten tulosta, verovapaita myyntivoittoja ja kertaluonteisia eriä ei oteta huomioon. Suomen yritysverokantaa laskettiin 26 %:sta 24,5 %:iin 1.1.2012.

Suomen hallitus ilmoitti maaliskuussa 2012, että niin sanottu windfall-vero otetaan käyttöön vuonna 2014.

Ruotsissa on meneillään kiinteistöjen verotusarvojen päivitys vuodelle 2013. Päivitys tehdään kuuden vuoden välein.

Suojaukset

Maaliskuun 2012 lopussa noin 70 % Power-divisioonan arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu noin 48 euroon/MWh loppuvuodeksi 2012. Vastaavat luvut kalenterivuodeksi 2013 ovat noin 45 % noin 46 euroon/MWh.

Fortumin Power-divisioonan pohjoismainen suojaushinta ei sisällä lämpövoimatuotannon marginaalin suojausta. Suojausasteeseen eivät myöskään sisälly Fortumin hiililauhdevoiman fyysiset volyymit tai suojaukset eikä divisioonan sähköntuonti Venäjältä.

Raportoidut suojausasteet voivat vaihdella huomattavasti Fortumin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimenpiteiden mukaan. Suojaukset tehdään pääasiassa johdannaisopimuksilla, suurimmaksi osaksi Nord Poolin termiineillä.

Osingonmaksu

Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2011 maksetaan osinkoa 1,00 euroa osakkeelta. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 16.4.2012, ja osinko maksettiin 23.4.2012.

*Espoo, 25.4.2012
Fortum Oyj
Hallitus*

*Lisätietoja:
Tapio Kuula, toimitusjohtaja, puh. +358 10 452 4112
Juha Laaksonen, talousjohtaja, puh. +358 10 452 4519*

Fortumin sijoittajasuhteet, Sophie Jolly, +358 10 453 2552, Rauno Tiihonen, +358 10 453 6150 ja Janna Haahtela +358 10 453 2538 / investors@fortum.com

Tiivistetty osavuositarkastus on laadittu EU:ssa hyväksytyn IAS 34, Osavuositarkastukset-standardin mukaisesti. Osavuositarkastus ei ole tilintarkastettu.

Tulostiedotus vuonna 2012:

- Osavuositarkastus tammi–kesäkuulta julkaistaan 19.7.2012 noin klo 9.00.
- Osavuositarkastus tammi–syyskuulta julkaistaan 19.10.2012 noin klo 9.00.

Jakelu:
NASDAQ OMX Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.fortum.fi

Osavuositarkastukseen liittyvää lisätietoa, mukaan lukien vuosineljänneksitaulukot, on Fortumin verkkosivuilla osoitteessa www.fortum.com/sijoittajat.

Tilinpäätöstiedotteen taulukot

	Sivu
Lyhennetty konsernin tuloslaskelma	24
Lyhennetty konsernin tase	26
Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	27
Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma	28
Nettovelan muutokset ja tunnusluvut	31
Konsernin lyhennetyn osavuositarkastuksen liitetiedot	32
Tunnuslukujen laskentakaavat	46
Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat	48
Tuotanto- ja myyntivolyymit	49

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Liikevaihto	4	1 901	2 034	6 161	6 028
Muut tuotot		14	13	91	92
Materiaalit ja palvelut		-801	-951	-2 566	-2 416
Henkilöstökulut		-138	-130	-529	-537
Poistot ja arvonalentumiset	4,12,13	-158	-149	-606	-615
Muut kulut		-167	-168	-749	-748
Vertailukelpoinen liikevoitto		651	649	1 802	1 804
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		85	251	600	434
Liikevoitto		736	900	2 402	2 238
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 14	-7	59	91	25
Korkokulut		-76	-62	-284	-298
Korkotuotot		14	15	56	55
Johdannaisten käyvän arvon muutokset		-7	-1	5	-1
Muut rahoituserät - netto		-7	-7	-42	-42
Rahoitustuotot ja -kulut		-76	-55	-265	-286
Voitto ennen veroja		653	904	2 228	1 977
Tuloverot	9	-119	-158	-366	-327
Kauden voitto		534	746	1 862	1 650
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		495	678	1 769	1 586
Määräysvallattomille omistajille		39	68	93	64
		534	746	1 862	1 650
Osakekohtainen tulos (euroa per osake)	10				
Laimentamaton		0,56	0,76	1,99	1,79
Laimennettu		0,56	0,76	1,99	1,79

milj. euroa		I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen liikevoitto		651	649	1 802	1 804
Kertaluonteiset erät (luovutusvoitot ja -tappiot)		110	82	284	312
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		-16	173	344	155
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu		-9	-4	-28	-33
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		85	251	600	434
Liikevoitto		736	900	2 402	2 238

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	2010
Kauden voitto	534	746	1 862	1 354
Muut laajan tuloksen erät				
Kassavirran suojaukset				
Käyvän arvon muutokset	66	50	299	-583
Siirrot tuloslaskelmaan	-32	232	480	1
Siirrot vaihto-omaisuuteen/aineellisiin hyödykkeisiin	-2	0	-23	-16
Verot	-9	-74	-195	151
Nettosijoitusten suojaus				
Käyvän arvon muutokset	0	-1	2	-1
Verot	0	0	0	0
Myytavissä olevat rahoitusvarat				
Käyvän arvon muutokset	0	0	-1	0
Muuntoerot	214	38	-75	344
Osuus osakkuusyritysten muista laajan tuloksen eristä ¹⁾	-12	21	2	-69
Muut muutokset	-1	1	3	-16
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen	224	267	492	-189
Laaja tulos yhteensä	758	1 013	2 354	1 165
Laajan tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille	714	939	2 255	1 064
Määräysvallattomille omistajille	44	74	99	101
	758	1 013	2 354	1 165

¹⁾ Josta Hafslund ASA:n omistamien REC:n osakkeiden käyvän arvon muutosta ml. muuntoerot - 6 0 -77

Lyhennetty konsernin tase

milj. euroa	Liite	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineettomat hyödykkeet	12	455	435	433
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	15 541	14 717	15 234
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	4, 14	2 039	2 129	2 019
Osuus valtion ydinjätehuoltorahastosta	17	659	634	653
Varat etuusperusteisista eläkejärjestelyistä		60	65	60
Muut pitkäaikaiset sijoitukset		69	73	69
Laskennalliset verosaamiset		150	152	150
Johdannaisinstrumentit	6	401	124	396
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		1 228	1 168	1 196
Pitkäaikaiset varat yhteensä		20 602	19 497	20 210
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus		479	318	528
Johdannaisinstrumentit	6	385	156	326
Myyntisaamiset ja muut saamiset		1 079	1 189	1 020
Pankkitalletukset		-	158	-
Rahat ja pankkisaamiset		1 574	1 171	731
Likvidit varat	16	1 574	1 329	731
Myytäväinä olevat omaisuuserät ¹⁾	7	-	128	183
Lyhytaikaiset varat yhteensä		3 517	3 120	2 788
Varat yhteensä		24 119	22 617	22 998
OMA PÄÄOMA				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma	15	3 046	3 046	3 046
Ylikurssirahasto		73	73	73
Kertyneet voittovarot		7 019	5 274	6 318
Muut oman pääoman erät		208	-134	195
Yhteensä		10 346	8 259	9 632
Määräysvallattomat omistajat		573	605	529
Oma pääoma yhteensä		10 919	8 864	10 161
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Korollinen pitkäaikainen vieras pääoma	16	7 192	6 557	6 845
Johdannaisinstrumentit	6	179	200	192
Laskennalliset verovelat		2 038	1 825	2 013
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	17	659	634	653
Muut varaukset	18	220	246	205
Eläkevelvoitteet		25	28	26
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		466	464	465
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		10 779	9 954	10 399
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Korollinen lyhytaikainen vieras pääoma	16	905	1 139	925
Johdannaisinstrumentit	6	293	570	219
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma ²⁾		1 223	2 090	1 265
Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	7	-	-	29
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		2 421	3 799	2 438
Vieras pääoma yhteensä		13 200	13 753	12 837
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä		24 119	22 617	22 998

¹⁾ Myytävänä olevat omaisuuserät 31.12.2011 sisältää kassavaroja 16 miljoonaa euroa.

²⁾ Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma 31.3.2011 sisältää osinkovelan 888 miljoonaa euroa, joka maksettiin huhtikuussa 2011.

Vuoden 2011 osingonjaosta päätettiin varsinaisessa yhtiökokouksessa huhtikuussa 2012, joten tilinpäätös 31.3.2012 ei sisällä kirjauksia liittyen osingonjakoon.

Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Kertyneet voittovarat		Muut oman pääoman erät			Emo- yhtiön omistajat	Määräys- vallat- tomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
			Kertyneet voitto- varat	Muunto- erot	Kassavirta- suojauskset	Muut laajan tuloksen erät	Muut laajan tuloksen erät osakkuus- yhtiöissä			
Oma pääoma 31.12.2011	3 046	73	6 670	-352	136	-2	61	9 632	529	10 161
Kauden tulos			495					495	39	534
Muuntoerot				205	2			207	7	214
Kauden muut laajan tuloksen erät			1		23		-12	12	-2	10
Laaja tulos yhteensä			496	205	25	0	-12	714	44	758
Oma pääoma 31.3.2012	3 046	73	7 166	-147	161	-2	49	10 346	573	10 919
Oma pääoma 31.12.2010	3 046	73	5 726	-278	-419	0	62	8 210	532	8 742
Kauden tulos			678					678	68	746
Muuntoerot				35				35	3	38
Kauden muut laajan tuloksen erät			1		205	-1	21	226	3	229
Laaja tulos yhteensä			679	35	205	-1	21	939	74	1 013
Osingonjako			-888					-888		-888
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0		0
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä						-2		-2	-1	-3
Oma pääoma 31.3.2011	3 046	73	5 517	-243	-214	-3	83	8 259	605	8 864
Oma pääoma 31.12.2010	3 046	73	5 726	-278	-419	0	62	8 210	532	8 742
Kauden tulos			1 769					1 769	93	1 862
Muuntoerot				-74				-74		-74
Kauden muut laajan tuloksen erät			6		555		-1	560	6	566
Laaja tulos yhteensä			1 775	-74	555	0	-1	2 255	99	2 354
Osingonjako			-888					-888		-888
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-21	-21
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä			54			-2		52	-81	-29
Muut			3					3		3
Oma pääoma 31.12.2011	3 046	73	6 670	-352	136	-2	61	9 632	529	10 161

Muuntoerot

Muuntoerot vaikuttivat emoyhtiön omistajille kuuluvaan osuuteen omasta pääomasta 207 miljoonaa euroa vuoden 2012 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana (I/2011: 35) sisältäen Venäjän ruplan vaikutusta yhteensä 181 miljoonaa euroa (I/ 2011: 42).

Ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätöstiedot muunnetaan euroiksi käyttäen tuloslaskelman osalta keskimuutosta ja taseen osalta tilinpäätöspäivän kurssia. Kurssiero, joka syntyy muunnosta euroiksi, kirjataan omaan pääomaan. Katso lisätietoja käytetyistä kursseista liitetiedosta 8 Valuuttakurssit.

Kassavirtasuojaukset

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutoksista oli 23 miljoonaa euroa ensimmäisellä vuosineljänneksellä (I/2011: 205), ja se liittyi lähinnä sähkön hinnan kassavirtasuojaukseen, johon sovelletaan suojauslaskentaa. Kun sähkön hinta on alhaisempi/korkeampi kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on positiivinen/negatiivinen.

Osingon jako

Vuoden 2011 osingonjaosta päätettiin yhtiökokouksessa 11.4.2012. Osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi tässä tilinpäätöksessä. Osinko maksettiin 23.4.2012. Vuoden 2010 osingonjaosta päätettiin yhtiökokouksessa 31.3.2011. Vuoden 2011 ensimmäisen neljänneksen luvuissa osinko sisältyy osto- ja muihin velkoihin. Katso liite 11 Osakekohtainen osinko.

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Liiketoiminnan rahavirta				
Kauden voitto	534	746	1 862	1 650
Oikaisuerät:				
Verot	119	158	366	327
Rahoitustuotot ja -kulut	76	55	265	286
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta	7	-59	-91	-25
Poistot ja arvonalentumiset	158	149	606	615
Liikevoitto ennen poistoja (Käyttökate)	894	1 049	3 008	2 853
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-99	-270	-726	-555
Saadut korot	14	19	59	54
Maksetut korot	-70	-66	-298	-302
Saadut osingot	0	0	108	108
Rahoituserät ja toteutuneet kurssierot	-86	-255	-245	-76
Maksetut välittömät verot	-78	-114	-394	-358
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	575	363	1 512	1 724
Käyttöpääoman muutos	-22	91	101	-12
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	553	454	1 613	1 712
Investointien rahavirta				
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-272	-206	-1 285	-1 351
Hankitut osakkeet	0	-19	-62	-43
Käyttöomaisuuden myynnit	0	1	15	14
Myydyt osakkeet	129	117	492	504
Tulot myytyjen yhtiöiden korollisista saamisista	147	90	89	146
Osakaslainat osakkuusyrityksille	-24	-24	-109	-109
Muutos muissa korollisissa saamisissa	3	26	35	12
Investointien rahavirta yhteensä	-17	-15	-825	-827
Rahavirta ennen rahoitusta	536	439	788	885
Rahoituksen rahavirta				
Pitkäaikaisten velkojen nostot	318	85	951	1 184
Pitkäaikaisten velkojen lyhennykset	-12	-12	-365	-365
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-22	259	-278	-559
Osingonjako emoyhtiön omistajille	-	-	-888	-888
Muut rahoituserät	-7	-2	-10	-15
Rahoituksen rahavirta yhteensä	277	330	-590	-643
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos	813	769	198	242
Likvidit varat kauden alussa	747	556	556	1 329
Likvidien varojen kurssimuutokset	14	4	-7	3
Likvidit varat kauden lopussa¹⁾	1 574	1 329	747	1 574

¹⁾ Sisältää kassavaroja 16 miljoonaa euroa 31.12.2011, jotka esitetään taseen myytävänä olevissa omaisuuserissä.

Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua

Muut tuotot ja kulut joihin ei liity maksua sisältää pääasiassa johdannaisten realisoitumattomat käyvän arvon muutokset sekä liiketoiminnan rahavirrasta oikaistut luovutusvoitot. Luovutustulot käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynneistä esitetään kokonaisuudessaan investointien rahavirrassa.

Toteutuneet kurssierot ja muut rahoituserät

Toteutuneet kurssierot -84 miljoonaa euroa vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana (I/2011: -254), aiheutuvat pääasiassa Fortumin ruotsalaisten tytäryritysten kruunumääräisestä rahoituksesta sekä siitä, että konsernin pääasiallinen ulkoinen rahoitus on euroissa. Toteutuneet kurssierot johtuvat valuuttatermiineistä, joilla suojataan sisäisiä lainoja. Suurin osa näistä termiineistä erääntyy 12 kk sisällä.

Rahavirtalaskelman lisätietoja

Käyttöpääoman muutos

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Korottomien saamisten muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	-63	82	266	121
Vaihto-omaisuuden muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	54	75	-143	-164
Korottomien velkojen muutos, vähennys(-)/lisäys(+)	-13	-66	-22	31
Yhteensä	-22	91	101	-12

Negatiivinen vaikutus käyttöpääoman muutoksesta vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä oli -22 miljoonaa euroa (I/2011: 91). Muutos selittyi pääosin myyntisaamisten kasvulla, jota osittain netotti polttoainevarastojen vähentyminen.

Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	218	167	1 408	1 459
Muutokset maksamattomissa investoinneissa	72	51	-70	-49
Aktivoitujen korkokulujen siirto rahavirtalaskelman maksettuihin korkoihin	-18	-12	-53	-59
Yhteensä	272	206	1 285	1 351

Käyttöomaisuusinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin olivat 218 miljoonaa euroa (I/2011: 167). Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit 272 miljoonaa euroa (I/2011: 206) eivät sisällä vielä maksamattomia investointeja, toisin sanoen investointeihin liittyvien ostovelkojen muutosta määrältään 72 miljoonaa euroa (I/2011: 51) eikä aktivoituja vieraan pääoman kuluja määrältään 18 miljoonaa euroa (I/2011: 12). Aktivoitujen vieraan pääoman kulut on esitetty maksetuissa koroissa.

Hankitut osakkeet rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Hankitut tytäryritysosakkeet pl. ostettujen yritysten rahavarat	0	19	44	25
Hankitut osakkuusyrittösakkeet ¹⁾	-	0	16	16
Myytavissä olevien rahoitusvarojen hankinnat ²⁾	0	0	2	2
Yhteensä	0	19	62	43

¹⁾ Ostetut osakkuusyrittösakkeet sisältävät osakeannin ja muut pääomanlisäykset.

²⁾ Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältyvät taseessa erään Muut pitkäaikaiset sijoitukset.

Rahana maksetut tytäryritysosakkeet pl. ostettujen yritysten rahavarat

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	0	22	47	25
Muutokset maksamattomissa hankinnoissa	-	-2	-2	0
Korolliset velat hankituissa tytäryrityksissä	-	-1	-1	0
Yhteensä	0	19	44	25

Rahana maksetut osakkuusyrittösakkeet

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	-	16	25	9
Muutokset maksamattomissa hankinnoissa	-	-16	-9	7
Yhteensä	-	0	16	16

Rahavirtalaskelman lisätietoja

Myydyt osakkeet rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Myydyt tytäryritysosakkeet pl. myytyjen yritysten rahavarat	126	110	117	133
Myydyt osakkuusyritysosakkeet	3	7	375	371
Yhteensä	129	117	492	504

Tytäryritysosakkeiden myynnit (brutto) vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä oli 295 miljoonaa euroa (I/2011: 200) sisältäen korolliset velat myydyissä tytäryhtiöissä 169 miljoonaa euroa (I/2011: 90), katso liite 7. Liiketoimintojen myynnistä saadut tulot olivat vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä yhteensä 129 miljoonaa euroa (I/2011: 117) sisältäen 79 miljoonaa euroa eräiden Suomen ja Viron lämpöliiketoimintojen (Fortum Energiaratkaisut Oy ja Fortum Termest AS) myynnistä sekä 34 miljoonaa euroa pienvesivoimalaitosten myynnistä Suomessa.

Nettovelan muutokset

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Nettovelka kauden alussa	7 023	6 826	6 826	6 367
Muuntoerot	29	6	7	30
Käyttökate	894	1 049	3 008	2 853
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua sekä maksetut rahoituskulut ja verot	-319	-686	-1 496	-1 129
Käyttöpääoman muutos	-22	91	101	-12
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-272	-206	-1 285	-1 351
Yrityshankinnat	0	-19	-62	-43
Yritys- ja käyttöomaisuusmyynnit	129	118	507	518
Tulot myytyjen yhtiöiden korollisista saamisista	147	90	89	146
Osakslainat osakkuusyriyksille	-24	-24	-109	-109
Muutos muissa korollisissa saamisissa	3	26	35	12
Osingot	-	-	-888	-888
Muut rahoitustoiminnot	-7	-2	-10	-15
Nettorahavirta (- nettovelan kasvu)	529	437	-110	-18
Joukkovelkakirjojen käypien arvojen muutos ja arvostus jaksotettuun hankintamenoon	0	-28	80	108
Nettovelka kauden lopussa	6 523	6 367	7 023	6 523

Tunnusluvut

	31.3.2012	31.12.2011	30.9.2011	30.6.2011	31.3.2011	Edelliset 12kk
Käyttökate, milj. euroa	894	3 008	2 274	1 813	1 049	2 853
Vertailukelpoinen käyttökate, milj. euroa	809	2 374	1 723	1 279	798	2 385
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	0,56	1,99	1,52	1,29	0,76	1,79
Sijoitettu pääoma, milj. euroa	19 016	17 931	17 034	16 998	16 560	N/A
Korollinen nettovelka, milj. euroa	6 523	7 023	6 929	6 783	6 367	N/A
Käyttöomaisuus- ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin, milj. euroa	218	1 482	962	572	205	1 495
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	218	1 408	899	533	167	1 459
Sijoitetun pääoman tuotto, % ¹⁾	14,5	14,8	14,3	16,1	19,1	12,8
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	17,9	19,7	19,1	22,0	26,9	16,7
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	2,0	2,3	2,4	2,2	1,8	2,3
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate ¹⁾	2,0	3,0	3,0	2,7	2,0	2,7
Korkokate	11,9	10,5	11,2	14,8	19,0	9,2
Korkokate sisältäen aktivoidut vieraan pääoman menot	9,2	8,5	9,1	12,0	15,1	7,4
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta/korollinen nettovelka, % ²⁾	39,1	21,5	20,7	24,2	34,8	26,4
Velkaantumisaste, %	60	69	74	72	72	N/A
Oma pääoma/osake, euroa	11,65	10,84	10,05	9,93	9,30	N/A
Omavaraisuusaste, %	45	44	44	44	39	N/A
Henkilöstön lukumäärä	10 542	10 780	11 041	11 342	10 976	N/A
Henkilöstö keskimäärin	10 587	11 010	11 062	11 030	10 913	N/A
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä, 1 000 osaketta	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367	888 367

¹⁾ Neljänneksen luvut on muutettu vastaamaan vuositasen lukuja, lukuunottamatta vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat liitetiedossa 26.

Konsernin lyhennetyt osavuositarkastuksen liitetiedot

1. Laadintaperusta

Konsernin lyhennetty osavuositarkastus on laadittu EU:ssa käytössä olevaa kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositarkastukset -standardia noudattaen. Osavuositarkastusta tulee lukea yhdessä vuoden 2011 tilinpäätöksen kanssa.

2. Laadintaperiaatteet

Noudatettavat laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernin tilinpäätöksessä 2011 noudattamien periaatteiden kanssa.

3. Kriittiset tilinpäätösarvot ja harkinnat

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet tulokset saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna.

Tämän osavuositarkastuksen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisiin epävarmuustekijöihin liittyneet arvot ovat samoja, joita sovellettiin vuosittain tilinpäätöksessä 2011.

4. Tiedot segmenteittäin

Liikevaihto				
milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Sähkönmyynti ilman välillisiä veroja	948	1 034	3 458	3 372
Lämmön myynti	604	671	1 602	1 535
Sähkön siirto	296	299	905	902
Muut myynnit	53	30	196	219
Yhteensä	1 901	2 034	6 161	6 028

Liikevaihto segmenteittäin				
milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Power ¹⁾	655	693	2 481	2 443
- josta sisäistä	47	-103	-24	126
Heat ¹⁾	625	725	1 737	1 637
- josta sisäistä	9	-1	8	18
Russia	310	295	920	935
- josta sisäistä	-	-	-	-
Distribution	308	311	973	970
- josta sisäistä	10	4	15	21
Electricity Sales ¹⁾	247	373	900	774
- josta sisäistä	26	49	95	72
Muut ¹⁾	44	30	108	122
- josta sisäistä	8	78	115	45
Nord Pool netotus ²⁾	-188	-366	-749	-571
<i>Eliminoinnit</i>	<i>-100</i>	<i>-27</i>	<i>-209</i>	<i>-282</i>
Yhteensä	1 901	2 034	6 161	6 028

¹⁾ Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta.

²⁾ Tuntiperusteiset myynnit ja ostot Nord Poolilta netotetaan konsernitilillä ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai netto-ostaja.

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Power	341	325	1 201	1 217
Heat	161	171	278	268
Russia	48	34	74	88
Distribution	110	124	295	281
Electricity Sales	9	11	27	25
Muut	-18	-16	-73	-75
Yhteensä	651	649	1 802	1 804

Liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Power	367	489	1 476	1 354
Heat	213	265	380	328
Russia	48	34	74	88
Distribution	117	125	478	470
Electricity Sales	11	-20	3	34
Muut	-20	7	-9	-36
Yhteensä	736	900	2 402	2 238

Kertaluonteiset erät segmenteittäin

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Power ¹⁾	47	0	2	49
Heat ²⁾	58	80	86	64
Russia	0	0	0	0
Distribution	5	1	193	197
Electricity Sales	-	1	3	2
Muut	0	-	0	0
Yhteensä	110	82	284	312

¹⁾ Kertaluonteiset erät Power-segmentissä vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä sisältävät 47 miljoonan euron myyntivoiton, joka kirjattiin pienvesivoimalaitosten myynnistä Suomessa.

²⁾ Kertaluonteiset erät Heat-segmentissä vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä sisältävät 58 miljoonan euron myyntivoiton, joka kirjattiin eräiden Suomen ja Viron lämpöliiketoimintojen (Fortum Energianratkaisut Oy:n ja Fortum Termost AS:n) myynnistä.

Kertaluonteiset erät sisältävät käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita.

Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Power ¹⁾	-21	164	273	88
Heat	-6	14	16	-4
Russia	-	-	-	-
Distribution	2	0	-10	-8
Electricity Sales	2	-32	-27	7
Muut	-2	23	64	39
Yhteensä	-25	169	316	122

¹⁾ Sisältää Fortumin Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuteen kohdistuvan kirjanpitokäsittelyn vaikutukset, yhteensä milj. euroa:

-9	-4	-28	-33
----	----	-----	-----

Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät pääasiassa niiden tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisinstrumenttien vaikutuksen, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa IAS 39 mukaisesti. Muut-segmentti sisältää pääosin erät, jotka syntyvät suojauslaskennan statuksen muuttuessa konsernitason. Power-segmenttiin sisältyy kirjanpitokäsittelyn vaikutus, joka aiheutuu siitä, että IFRIC 5:n mukaan Fortumin Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa.

Vertailukelpoinen käyttökate segmenteittäin

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Power	369	352	1 310	1 327
Heat	211	220	471	462
Russia	77	57	148	168
Distribution	159	171	482	470
Electricity Sales	9	12	29	26
Muut	-16	-14	-66	-68
Yhteensä	809	798	2 374	2 385

Poistot ja arvonalentumiset segmenteittäin

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Power	28	27	109	110
Heat	50	49	193	194
Russia	29	23	108	114
Distribution	49	47	187	189
Electricity Sales	0	1	2	1
Muut	2	2	7	7
Yhteensä	158	149	606	615

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta segmenteittäin

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Power ^{1), 2)}	-7	-4	3	0
Heat	9	4	19	24
Russia	0	8	30	22
Distribution	1	8	14	7
Electricity Sales	0	1	2	1
Muut	-10	42	23	-29
Yhteensä	-7	59	91	25

¹⁾ Sisältää kirjanpitoikäisyyden vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osakkuusyritysten osuuksista suomalaisissa ja ruotsalaisissa ydinjätehuoltorahastoissa, yhteensä milj. euroa:

-2 -1 -6 -7

²⁾ Suurin osa Power-segmentin osakkuusyrityksistä on tuotantoyhtiöitä, joilta Fortum ostaa sähköä omakustannushintaan, johon sisältyvät korot, valmisteverot ja välittömät verot.

Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä segmenteittäin

milj. euroa	31.3.2011	31.3.2011	31.12.2011
Power	903	928	921
Heat	168	163	160
Russia	471	437	443
Distribution	104	104	101
Electricity Sales	0	9	0
Muut	393	488	395
Yhteensä ¹⁾	2 039	2 129	2 020

¹⁾ Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä sisältää myös Myytävänä olevia omaisuuseriä 1 miljoona euroa 31.12.2011.

Investoinnit käyttöomaisuuteen segmenteittäin

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Power	24	17	131	138
Heat	67	36	297	328
Russia	81	75	670	676
Distribution	44	34	289	299
Electricity Sales	0	3	5	2
Muut	2	2	16	16
Yhteensä	218	167	1 408	1 459
Josta aktivoituja vieraan pääoman menoja	18	12	53	59

Bruttoinvestoinnit osakkeisiin segmenteittäin

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Power	0	16	17	1
Heat	0	22	32	10
Russia	0	0	24	24
Distribution	-	-	-	-
Electricity Sales	-	-	-	-
Muut	0	0	1	1
Yhteensä	0	38	74	36

Power-segmentin bruttoinvestoinnit osakkeisiin vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana 2011 aikana sisälsi Teollisuuden Voimalle annetun osakepääoman lisäyksen. Katso liitetieto 14. Tammikuussa 2011 Heat-segmentti hankki kaksi puolalaista yhtiötä. Katso liitetieto 7.

Bruttodivestoinnit osakkeisiin segmenteittäin

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Power	63	0	3	66
Heat	195	199	203	199
Russia	0	0	23	23
Distribution	37	1	323	359
Electricity Sales	-	5	16	11
Muut	0	-	0	0
Yhteensä	295	205	568	658

Sidottu pääoma segmenteittäin

milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Power	6 117	5 996	6 247
Heat	4 171	4 030	4 191
Russia	3 547	2 918	3 273
Distribution	3 641	3 711	3 589
Electricity Sales	56	130	11
Muut	230	345	208
Yhteensä	17 762	17 130	17 519

Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto segmenteittäin

%	Edelliset 12kk	31.12.2011
Power	20,1	19,9
Heat	7,2	7,4
Russia	3,5	3,5
Distribution	8,0	8,6
Electricity Sales	44,6	33,5
Muut	-27,4	-12,7

Sidotun pääoman tuotto segmenteittäin

%	Edelliset 12kk	31.12.2011
Power	22,3	24,6
Heat	8,7	9,9
Russia	3,5	3,5
Distribution	13,3	13,7
Electricity Sales	53,6	4,2
Muut	-20,2	5,3

Sidotun pääoman tuotto on laskettu jakamalla vuotuisen liikevoiton ja 'Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta' -erän summa keskimääräisellä sidotulla pääomalla. Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttämällä avaavan taseen ja kunkin neljänneksen lopun arvoja.

Varat segmentteittäin			
milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Power	7 112	6 864	7 134
Heat	4 564	4 514	4 597
Russia	3 985	3 312	3 692
Distribution	4 175	4 243	4 187
Electricity Sales	344	492	249
Muut	816	691	628
Eliminoinnit	-606	-349	-306
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	20 390	19 767	20 181
Korolliset saamiset	1 274	1 210	1 219
Laskennalliset verosaamiset	150	152	150
Muut varat	731	159	717
Likvidit varat	1 574	1 329	731
Varat yhteensä	24 119	22 617	22 998

Vieras pääoma segmentteittäin			
milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Power	995	868	887
Heat	393	484	406
Russia	438	394	419
Distribution	534	532	598
Electricity Sales	288	362	238
Muut	586	346	420
Eliminoinnit	-606	-349	-306
Sidottuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma	2 628	2 637	2 662
Laskennalliset verovelat	2 038	1 825	2 013
Muu vieras pääoma	437	1 595	392
Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma	5 103	6 057	5 067
Korollinen vieras pääoma	8 097	7 696	7 770
Oma pääoma	10 919	8 864	10 161
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä	24 119	22 617	22 998

Muut varat ja muu vieras pääoma, jotka eivät sisälly sidottuun pääomaan segmentteittäin, sisältävät pääasiassa tuloverosaamiset ja -velat, jaksotetut korkokulut, korkojohdannaisista johtuvat saamiset ja velat, sekä sellaiset suojauksista johtuvat saamiset ja velat, joihin sovelletaan suojauslaskentaa.

Henkilöstön lukumäärä			
	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Power	1 842	1 812	1 847
Heat	2 352	2 770	2 504
Russia	4 337	4 418	4 379
Distribution	851	888	898
Electricity Sales	516	500	519
Muut	644	588	633
Yhteensä	10 542	10 976	10 780

Henkilöstö keskimäärin			
	I/2012	I/2011	2011
Power	1 843	1 812	1 873
Heat	2 386	2 725	2 682
Russia	4 347	4 382	4 436
Distribution	860	898	902
Electricity Sales	514	510	510
Muut	637	586	607
Yhteensä	10 587	10 913	11 010

Henkilöstö keskimäärin lasketaan käyttäen koko raportointikauden kuukausittaisia keskiarvoja.

5. Segmenttiedot neljänneksittäin

Lisätietoja vuosineljänneksittäin on saatavissa englannin kielellä Fortumin www-sivuilta www.fortum.fi (Fortum-konserni/Sijoittajat/Taloudellista tietoa/Osavuositiedot).

Liikevaihto neljänneksittäin

milj. euroa	I/2012	IV/2011	III/2011	II/2011	I/2011
Power	655	654	560	574	693
- josta sisäistä	47	68	35	-24	-103
Heat	625	478	212	322	725
- josta sisäistä	9	6	2	1	-1
Russia	310	274	156	195	295
- josta sisäistä	-	-	-	-	-
Distribution	308	244	203	215	311
- josta sisäistä	10	4	3	4	4
Electricity Sales	247	205	139	183	373
- josta sisäistä	26	13	11	22	49
Muut	44	32	27	19	30
- josta sisäistä	8	-5	3	39	78
Nord Pool netotus	-188	-134	-99	-150	-366
Eliminoinnit	-100	-86	-54	-42	-27
Yhteensä	1 901	1 667	1 144	1 316	2 034

Vertailukelpoinen liikevoitto neljänneksittäin

milj. euroa	I/2012	IV/2011	III/2011	II/2011	I/2011
Power	341	351	268	257	325
Heat	161	96	-14	25	171
Russia	48	35	-16	21	34
Distribution	110	49	62	60	124
Electricity Sales	9	2	4	10	11
Muut	-18	-25	-7	-25	-16
Yhteensä	651	508	297	348	649

Liikevoitto neljänneksittäin

milj. euroa	I/2012	IV/2011	III/2011	II/2011	I/2011
Power	367	443	273	271	489
Heat	213	100	-10	25	265
Russia	48	35	-16	21	34
Distribution	117	41	60	252	125
Electricity Sales	11	-6	6	23	-20
Muut	-20	-34	1	17	7
Yhteensä	736	579	314	609	900

Kertaluonteiset erät neljänneksittäin

milj. euroa	I/2012	IV/2011	III/2011	II/2011	I/2011
Power	47	0	0	2	0
Heat	58	7	0	-1	80
Russia	0	0	0	0	0
Distribution	5	0	0	192	1
Electricity Sales	-	2	0	0	1
Muut	0	0	0	0	0
Yhteensä	110	9	0	193	82

Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät neljänneksittäin

milj. euroa	I/2012	IV/2011	III/2011	II/2011	I/2011
Power ¹⁾	-21	92	5	12	164
Heat	-6	-3	4	1	14
Russia	-	-	-	-	-
Distribution	2	-8	-2	0	0
Electricity Sales	2	-10	2	13	-32
Muut	-2	-9	8	42	23
Yhteensä	-25	62	17	68	169

¹⁾ Sisältää Fortumin Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuteen kohdistuvan kirjanpitoikäsihtelyn vaikutukset, yhteensä milj. euroa:

	-9	-10	-6	-8	-4
--	----	-----	----	----	----

6. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2011 konsernin tilinpäätöksessä esitettyjen tietojen kanssa.

Alla olevat taulukot esittävät konsernin pääasiassa suojauslaskennassa käytettävien johdannaissopimusten nimellisarvon tai määrän ja käyvän nettoarvon.

Johdannaiset						
	31.3.2012		31.3.2011		31.12.2011	
	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo
	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR
Korko- ja valuuttajohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	5 091	130	4 068	43	4 737	141
Valuuttatermiinit	7 782	-150	8 581	-117	8 257	-143
Korkotermiinit	226	0	168	0	196	0
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	247	-2	543	-20	247	1

	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	TWh	MEUR	TWh	MEUR	TWh	MEUR
Sähköjohdannaiset						
Myyntisopimukset	99	628	115	-876	95	559
Ostosopimukset	53	-337	64	483	48	-289
Ostetut optiot	2	2	0	1	1	1
Asetetut optiot	5	2	2	-2	1	1

	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	1000 bbl	MEUR	1000 bbl	MEUR	1000 bbl	MEUR
Öljyjohdannaiset						
Myyntisopimukset ja -termiinit	27 727	-107	31 146	-257	10 000	-6
Ostosopimukset ja -termiinit	27 438	109	31 003	259	9 910	4

	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	kt	MEUR	kt	MEUR	kt	MEUR
Hiilijohdannaiset						
Myyntisopimukset	11 445	93	10 680	-122	12 325	94
Ostosopimukset	12 285	-79	10 041	124	11 642	-80

	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo	Määrä	Käypä nettoarvo
	ktCO ₂	MEUR	ktCO ₂	MEUR	ktCO ₂	MEUR
CO₂ päästöoikeusjohdannaiset						
Myyntisopimukset	34 983	109	16 436	-28	15 283	89
Ostosopimukset	38 164	-80	14 831	27	13 981	-59

	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo	Nimellis- arvo	Käypä nettoarvo
	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR	MEUR
Osakejohdannaiset						
Osaketermiinit ¹⁾	8	8	9	14	9	9

¹⁾ Käteisvaroina toteutettavia osaketermiinejä käytetään Fortum-konsernin osakekannustinohjelman suojaukseen.

7. Yrityshankinnat ja -myynnit sekä myytävänä olevat omaisuuserät

Yrityshankinnat

Vuoden 2012 ensimmäisellä vuosineljänneksellä ei ollut olennaisia yrityshankintoja.

Tammikuussa 2011 saatettiin päätökseen 85 % osuuden hankinta puolalaisista Elektrociepłownia Zabrze S.A. ja Zespół Elektrociepłowni Bytom S.A. sähkö- ja lämpöyhtiöistä. Kauppahinta oli yhteensä 22 miljoonaa euroa (82 miljoonaa Puolan zlotya).

Yritysmyyntit

Fortum sai päätökseen Fortum Energiaratkaisut Oy:n sekä Fortum Termost AS:n myynnin EQT Infrastructure Fundille 31.1.2012. Kauppa sai Suomen ja Viron kilpailuviranomaisten hyväksynnät. Kokonaismyyntihinta velat mukaan lukien oli noin 200 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 58 miljoonaa euroa. Kauppaan liittyvät varat ja velat on esitetty myytävänä olevissa omaisuuserissä vuoden 2011 lopussa.

Fortumin ja Imatran Seudun Sähkön 20.12.2011 allekirjoittaman sopimuksen mukaisesti Fortum myi Distribution-segmenttiin kuuluvan virolaisen tytäryhtiönsä Fortum Elekter AS:n Imatran Seudun Sähkölle vuoden 2012 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Samalla Fortum luopui osuudestaan Imatran Seudun Sähkö Oy:ssä. Omistus- ja hallintaoikeudet siirtyivät Fortumilta Imatran Seudun Sähkölle tammikuun 2012 alussa. Varat ja velat kauppaan liittyen on esitetty myytävänä olevissa omaisuuserissä vuoden 2011 lopussa.

Vuoden 2012 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Fortum myi pienvesivoimalaitoksiaan Suomessa. Killin Voima Oy:stä myytiin 60 % osuus Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:lle ja 14 pienvesivoimalaitosta Koskienergia Oy:lle. Myyntivoitto näistä liiketoimista oli 47 miljoonaa euroa ja se kirjattiin Power-divisioonan ensimmäisen neljänneksen tulokseen.

Joulukuussa 2010 Fortum allekirjoitti sopimuksen, jonka mukaan se myy Tukholman alueen ulkopuolella sijaitsevat kaukolämpö- ja lämmöntuotantolaitoksensa. Kauppa saatettiin loppuun 31.3.2011. Myyntihinta oli noin 220 miljoonaa euroa ja kirjattu myyntivoitto 82 miljoonaa euroa. Toiminnot olivat osa Heat-segmenttiä ja myyntivoitto on kirjattu Heat-segmenttiin. Suurimman osan myytävistä toiminnoista omisti Fortumin tytäryhtiö Fortum Värme, josta Tukholman kaupungilla on 50 %:n taloudellinen omistusosuus. Tukholman kaupungin hallitus ja Ruotsin kilpailuviranomainen ovat hyväksyneet kaupan. Myytäviin toimintoihin liittyvät varat ja vieras pääoma on esitetty vuoden 2010 lopun taseessa kohdassa myytävissä olevat omaisuuserät ja niihin liittyvät velat.

Fortumin 25 %:n omistusosuuden myynti Suomen kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj:ssä saatettiin loppuun 19.4.2011. Katso liitetieto 14.

Osakemyynnit (brutto)

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Myyneistä rahana saadut suoritukset	126	110	117	133
Korolliset velat myydyissä tytäryhtiöissä ¹⁾	169	90	89	168
Myydyt tytäryhtyösakkeet (brutto) ²⁾	295	200	206	301
Myydyt osakkuusyhtyösakkeet (brutto)	0	5	362	357
Yhteensä	295	205	568	658

¹⁾ Sisältää 22 miljoonaa euroa, jota maksettiin huhtikuussa 2012.

²⁾ Myyttyjen tytäryhtyösten rahavarat 9 miljoonaa euroa (I/2011:14) on vähennetty tytäryhtyösten bruttomääräisestä myynnistä.

8. Valuuttakurssit

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kursseihin. Keskimääräinen valuuttakurssi on laskettu kunkin kuukauden lopun Euroopan keskuspankin kurssien ja edellisen vuoden viimeisen päivän kurssien keskiarvona.

Keskeisimmät Fortum-konsernissa käytetyt kurssit ovat:

Keskimääräinen valuuttakurssi					
	1-3/2012	1-12/2011	1-9/2011	1-6/2011	1-3/2011
Ruotsi (SEK)	8,8658	9,0038	8,9982	8,9273	8,8775
Norja (NOK)	7,6136	7,7824	7,7962	7,7996	7,8173
Puola (PLN)	4,2389	4,1254	4,0320	3,9655	3,9692
Venäjä (RUB)	39,9714	41,0219	40,7778	40,4461	40,4504

Kauden lopun valuuttakurssi					
	31.3.2012	31.12.2011	31.9.2011	31.6.2011	31.3.2011
Ruotsi (SEK)	8,8455	8,9120	9,2580	9,1739	8,9329
Norja (NOK)	7,6040	7,7540	7,8880	7,7875	7,8330
Puola (PLN)	4,1522	4,4580	4,4050	3,9903	4,0106
Venäjä (RUB)	39,2950	41,7650	43,3500	40,4000	40,2850

9. Tuloverot

Tuloslaskelman mukainen veroprosentti vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä oli 18.3 % (I/2011: 17.5 %).

Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen veroprosentti, lukuunottamatta osuutta osakkuusyritysten voitoista ja verovapaita myyntivoittoja oli 21.0 % (I/2011: 20.8 %). Vuoden 2011 veroprosentti, lukuunottamatta osuutta osakkuusyritysten voitoista ja verovapaita myyntivoittoja oli 21.4 %. Tuloslaskelman verokantaan vaikuttaa aina se, että osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta lasketaan verojen jälkeen.

10. Osakekohtainen tulos

Laskelma laimentamattomasta ja laimennetusta osakekohtaisesta tuloksesta perustuu alla oleviin lukuihin:

	I/2012	I/2011	2011
Tuotot (milj. euroa):			
Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto	495	678	1 769
Osakkeiden lukumäärä (1000 kpl):			
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä osakekohtaista tulosta laskettaessa	888 367	888 367	888 367
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä laimennettua osakekohtaista tulosta laskettaessa	888 367	888 367	888 367

11. Osakekohtainen osinko

Yhtiökokous päätti 11.4.2012 jakaa osinkoa tilikaudelta 2011 1,00 euroa osakkeelta, yhteensä 888 miljoonaa euroa. Osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi tässä tilinpäätöksessä. Osinko maksettiin 23.4.2012.

Yhtiökokous päätti 31.3.2011 jakaa osinkoa tilikaudelta 2010 1,00 euroa osakkeelta, yhteensä 888 miljoonaa euroa. Vuoden 2011 ensimmäisen neljänneksen luvuissa osinko sisältyy osto- ja muihin velkoihin. Osinko maksettiin 12.4.2011.

12. Aineettomien hyödykkeiden muutos

milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Kirjanpitoarvo kauden alussa	433	421	421
Lisäykset tytäryritysten hankintojen kautta	-	-	0
Käyttöomaisuusinvestoinnit	4	10	27
Päästöoikeuksien muutokset	1	6	13
Poistot ja arvonalentumiset	-5	-5	-19
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	-	-	-2
Uudelleenryhmittelyt	2	-	-
Muuntoerot ja muut muutokset	20	3	-7
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	455	435	433
Kirjanpitoarvoon sisältyvä liikearvo kauden lopussa	313	305	294
Muuntoerokirjausten vaikutus liikearvon määrään	19	4	-7

13. Aineellisten hyödykkeiden muutos

milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Kirjanpitoarvo kauden alussa	15 234	14 621	14 621
Lisäykset tytäryritysten hankintojen kautta	-	29	26
Käyttöomaisuusinvestoinnit	214	157	1 381
Ydinvoiman käytöstäpoistamiskulut	0	3	5
Vähennykset	0	-1	-13
Poistot ja arvonalentumiset	-153	-144	-587
Vähennykset tytäryritysten myyntien kautta	-18	-	-
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	-	-	-128
Uudelleenryhmittelyt	-2	-	-
Muuntoerot ja muut muutokset	266	52	-71
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	15 541	14 717	15 234

14. Muutokset osuuksissa osakkuus- ja yhteisyrityksissä

milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Kirjanpitoarvo kauden alussa	2 019	2 161	2 161
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-7	59	91
Hankinnat	-	-	9
Osakeannit ja muut sijoitukset	-	16	16
Myyntit	-	-4	-146
Saadut osingot	0	0	-108
Osakkuusyritysten muut laajan tuloksen erät	-12	21	-1
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	-	-128	-1
Muuntoerot ja muut muutokset	39	4	-2
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	2 039	2 129	2 019

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

Vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen osuus osakkuusyritysten tuloksesta oli -7 miljoonaa euroa (I/2011: 59), josta Fortumin osuus Hafslund ASA:n tuloksesta oli -9 miljoonaa euroa (I/2011: 42) ja TGC-1:n osuus oli 0 miljoonaa euroa (I/2011: 8). TGC-1:n osakkuusyritystulos perustuu yhtiön julkistamaan IFRS standardien mukaiseen tilinpäätökseen. Fortumilla ei ollut käytettävissä TGC-1:n viimeisintä IFRS tilinpäätöstä vuodelta 2011 laatiessaan osavuositiedot vuoden 2012 ensimmäiseltä neljännekseltä, mistä johtuen TGC-1:n osakkuustulosta ei sisällytetty Fortumin tulokseen.

Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti Hafslundin tulos sisältyy Fortumin lukuihin edellisen neljänneksen julkaistujen lukujen perusteella, sillä tavallisesti Hafslundin viimeisin osavuositiedot ei ole vielä saatavilla. Ensimmäinen vuosineljännes sisältää Fortumin osuuden Hafslundin tuloksesta viimeiseltä vuosineljännekseltä.

Joulukuussa 2011 Hafslund myi omistusosuutensa REC-osakkeista. Vuoden 2012 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Fortum kirjasi 7 miljoonaa euroa tappiota erään 'Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta' Hafslundin omistuksessa olevien REC-osakkeiden myynnistä, kun taas vuoden 2011 vastaavana ajankohtana Fortum kirjasi samaan erään 38 miljoonaa euroa Hafslund Fibernet AS:n osakkeiden myynnistä.

Fortumin osuus osakkuusyritysten tuloksesta vuonna 2011 oli 91 miljoonaa euroa, josta Hafslundin osuus oli 23 miljoonaa euroa, TGC-1:n osuus 30 miljoonaa euroa ja Gasumin osuus 16 miljoonaa euroa.

Hankinnat ja osakeannit

Vuoden 2012 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana ei ollut osakkuusyritysten hankintoja tai osakeanteja.

Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) yhtiökokous päätti maaliskuussa 2011 korottaa yhtiön osakepääomaa 65 miljoonalla eurolla, josta Fortumin osuus on 16 miljoonaa euroa. Fortumin osuus TVO:n osakepääoman korotuksesta kirjattiin vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä ja maksettiin vuoden 2011 viimeisellä neljänneksellä.

Myynnit

Vuoden 2012 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana ei ollut osakkuusyritysten myyntejä.

Vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä Electricity Sales-segmentti myi 30,78 % osuutensa Energiapolar Oy:stä.

15. Osakepääoma

milj. euroa	Osakkeiden määrä 31.3.2012	Osakepääoma 31.3.2012	Osakkeiden määrä 31.12.2011	Osakepääoma 31.12.2011
Rekisteröidyt osakkeet 1.1.	888 367 045	3 046	888 367 045	3 046
Rekisteröidyt osakkeet raportointikauden lopussa	888 367 045	3 046	888 367 045	3 046

16. Korollinen vieras pääoma ja likvidit varat

Fortum laski liikkeelle 7.3.2012 kaksi uutta viiden vuoden joukkovelkakirjalainaa Euro Medium Term Note -ohjelman puitteissa. Liikkeelle laskettujen joukkovelkakirjojen arvo oli yhteensä 2 750 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 309 miljoonaa euroa), joista 1 000 miljoonaa Ruotsin kruunua on sidottu vaihtuvaan korkoon ja 1 750 miljoonaa Ruotsin kruunua on sidottu 3,25 % kiinteään korkoon. Joukkovelkakirjoista saatavat varat käytetään konsernin yleisiin käyttötarkoituksiin. Vuoden 2012 ensimmäisen vuosineljänneksen lopussa lyhytaikainen rahoitus oli 235 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa: 254). Korollinen velka kasvoi ensimmäinen vuosineljänneksen aikana 327 miljoonaa euroa vuoden 2011 lopun 7 770 miljoonasta eurosta 8 097 miljoonaan euroon. Likvidit varat kasvoivat 827 miljoonalla eurolla vuoden 2011 lopun 747 miljoonasta eurosta 1 574 miljoonaan euroon.

17. Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat

milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Taseeseen sisältyvät erät			
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	659	634	653
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	659	634	653
Lainmukainen vastuu ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta			
Ydinjätehuoltovastuu Suomen ydinenergialain mukaan	968	944	968
Rahastotavoite	941	886	941
Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	903	886	903

Ydinvoimaan liittyvät varaukset

Työ- ja elinkeinoministeriö päätti Suomen ydinenergialain mukaisesti lasketun Loviisan ydinvoimalaitoksen ydinjätehuoltovastuun määrän joulukuussa 2011. Vastuun määrä perustuu kolmen vuoden välein tehtävään tekniseen suunnitelmaan. Tekninen suunnitelma ja kustannusennuste päivitettiin viimeksi vuoden 2010 toisella neljänneksellä.

Lain mukainen vastuu 31.3.2012 on 968 miljoonaa euroa. Taseeseen kirjattu ydinjätehuoltovastuu perustuu tulevaisuuden kustannuksia koskeviin kassavirtaennusteisiin, jotka pohjautuvat samoihin selvityksiin kuin lainmukainen vastuu. Ydinvoimavaruksen tasearvo, joka on laskettu IAS 37:n mukaisesti, on kasvanut 6 miljoonalla eurolla vuoden 2011 lopun arvosta, ja on 31.3.2012 yhteensä 659 miljoonaa euroa. Suurin syy lainmukaisen vastuun ja taseeseen kirjatun varauksen väliseen eroon on se, että lainmukaista vastuuta ei diskontata nykyarvoon.

Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta

Viranomaiset päättävät Fortumin rahastotavoitteen Valtion ydinjätehuoltorahastossa laillisen vastuun määrää päätettäessä vuosittain joulukuussa. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja Valtion ydinjätehuoltorahastoon kyseisten päätösten mukaisesti. Nykyinen rahastotavoite perustuu joulukuussa 2011 päätettyyn lainmukaiseen vastuuseen sekä hyväksytyyn maksujen jaksotussuunnitelmaan, ja on yhteensä 941 miljoonaa euroa. Fortum on ensimmäisen vuosineljänneksen jälkeen (2.4.2012) maksanut 38 miljoonan euron ydinjätehuoltomaksun, minkä jälkeen Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta on täysin katettu. Rahastossa on IFRS:n näkökulmasta 244 miljoonan euron ylijäämä, koska Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta 31.3.2012 on 903 miljoonaa euroa, kun taas rahasto-osuuden tasearvo vastaavalla hetkellä on 659 miljoonaa euroa.

Vaikutukset vertailukelpoiseen liikevoittoon sekä liikevoittoon

Power-segmentin liikevoittoon vaikuttaa Fortumin laskentaperiaatteiden mukaisesti Valtion ydinjätehuoltorahaston kirjanpitokäsittelystä syntyvät erät, sillä Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy IFRS:n näkökulmasta ylläpidettävänä, kirjataan positiivinen vaikutus liikevoittoon, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan liikevoittoon aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu. Edellä mainittua kirjausta ei sisällytetä Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon, katso 'muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät', liitetieto 4. Kirjauksen vaikutus Fortumin vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen tulokseen oli -9 miljoonaa euroa, kuten vastaavasti viime vuoden vastaavana ajankohtana se oli -4 miljoonaa euroa.

Osakkuusyritykset

Fortumilla on vähemmistöosuuksia suomalaisessa ja ruotsalaisissa ydinvoimaa tuottavissa osakkuusyrityksissä. Fortum on näiden yritysten osalta käsitellyt osuutensa ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen vaikutuksista laadintaperiaatteidensa mukaisesti.

18. Muut varaukset

milj. euroa	Muut varaukset			Tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvä varaus (sis. muihin varauksiin)		
	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Varaukset kauden alussa	205	239	239	180	208	208
Käyttämättömien varausten purku	-	-	-53	-	-	-42
Varausten muutos	2	5	16	-	-	8
Käytetyt varaukset	-2	-	-10	-	-	-5
Diskonttauksen purkautuminen	4	-	16	4	-	16
Kurssierot	11	2	-3	11	2	-5
Varaukset kauden lopussa	220	246	205	195	210	180

Fortumin Venäjällä käynnissä olevaan mittavaan investointiohjelmaan (8 yksikköä) liittyy tulevaa tuotantokapasiteettia koskevia ehtoja. Ehtojen mukaan Fortumilta voidaan periä sakkomaksuja, mikäli investointiohjelman tuoman uuden tuotantokapasiteetin käyttöönotto merkittävästi lykkääntyy tai investointisopimuksen pääehdot eivät muulta osin täyty. Uudet pitkän aikavälin kapasiteettimarkkinoita koskevat säännöt hyväksyttiin vuoden 2011 alussa. Tämä selkeytti myös käyttöönoton myöhästymisestä mahdollisesti perittävien sakkomaksujen määritystä. Sakkomaksut määritetään nyt voimalaitoskohtaisesti. Tämä tarkoittaa, että Fortumin riski saada sakkomaksuja tuotantokapasiteettia koskevien ehtojen johdosta pienenee vähitellen uusien yksikköjen aloittaessa toimintansa.

Voimalaitosten käyttöönoton aikataulu arvioidaan jokaisena tilinpäätöshetkenä ja muutosten vaikutukset varauksen määrään päivitetään tämän mukaisesti. Diskonttauksesta johtuva varauksen kasvu vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana oli 4 miljoonaa euroa. Tämä muutos on kirjattu muihin rahoituseriin.

19. Pantatut varat

milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Omasta puolesta annetut			
Lainat			
Pantit	294	289	290
Kiinteistökiinnitykset	137	137	137
Muut sitoumukset			
Kiinteistökiinnitykset	148	155	148
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut			
Pantit ja kiinteistökiinnitykset	3	3	3

Lainojen vakuudeksi pantatut varat

Suomalaisilla Valtion ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastosta. Pantattujen osakkeiden arvo maaliskuun 2012 lopussa oli 269 miljoonaa euroa (vuoden 2011 lopussa: 269).

Muiden sitoumusten vakuudeksi pantatut varat

Fortum on antanut Valtion ydinjätehuoltorahastolle vakuudeksi suomalaisiin voimalaitoksiin liittyviä kiinteistökiinnityksiä arvoltaan 148 miljoonaa euroa maaliskuun 2012 lopussa (vuoden 2011 lopussa: 148). Vakuudet on annettu turvaamaan kattamattomat lainmukaiset vastuut ja mahdolliset odottamattomat tapahtumat liittyen Loviisan ydinvoimalan käytöstäpoistosta ja ydinjätteen loppusijoituksesta aiheutuviin tuleviin kustannuksiin. Kiinnitysten arvo tarkistetaan vuosittain toisen neljänneksen aikana perustuen edellisvuoden vaihteessa päivitettyyn lainmukaiseen vastuuseen ja rahastotavoitteeseen.

20. Vuokrasopimuksiin liittyvät sitoumukset

milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Vuoden sisällä erääntyvät	33	27	32
Yli vuoden, mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	75	59	68
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	155	126	142
Yhteensä	263	212	242

21. Investointisitoumukset

milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 051	1 137	940
Aineettomat hyödykkeet	9	8	10
Yhteensä	1 060	1 145	950

Investointisitoumukset ovat kasvaneet vuoden 2011 loppuun verrattuna. Sitoumukset ovat kasvaneet OAO Fortumin investointeihin ja Distribution Suomen automaattiset mittarilukijat -projektiin liittyen sekä Suomen Järvenpäässä ja Latvian Jelgavassa sijaitsevien yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotantolaitoksien rakennusprojekteista johtuen.

22. Vastuut

milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Omasta puolesta annetut			
Muut vastuut	67	208	68
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut			
Takaukset	349	359	347
Muut vastuut	125	125	125
Muiden puolesta annetut			
Takaukset	1	0	0

Vastuut osakkuusyritysten puolesta

Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annettavat vastuut liittyvät pääsasiassa Fortumin ydinvoimaosakkuusyrityksille (Teollisuuden Voima Oyj, Forsmarks Kraftgrupp AB ja OKG AB) annettuihin takauksiin. Forsmarks Kraftgrupp AB:lle ja OKG AB:lle annettavien vastuiden määrä vuosille 2012-2014 nousee nykyisestä 2 574 miljoonasta Ruotsin kruunusta (291 miljoonaa euroa) 3 696 miljoonaan Ruotsin kruunuun (418 miljoonaa euroa) vuoden 2012 aikana.

Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) puolesta annettu takaus rahastolle oli 44 miljoonaa euroa 31.3.2012 (vuoden 2011 lopussa: 44).

23. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Ruotsin energiamarkkinaviranomainen (EI), joka säätelee ja valvoo jakeluverkkotariffeja Ruotsissa on julkistanut päätöksen koskien sallittuja tulo rajoja vuosille 2012-2015. EI perustaa päätöksensä siirtymäsäännökseen, jonka mukaan vie 18 vuotta saavuttaa uuden mallin mukainen sallittu tuotto raja. EI:n päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen yli 80 jakeluverkkoyhtiön toimesta, jossa on mukana myös Fortum Distribution AB. Peruste Fortum Distribution AB:n valitukselle on, että uusi laskentamalli ei ole yhteensopiva voimassaolevan lainsäädännön kanssa ja että EI on käyttänyt virheellistä laskentatapaa laskiessaan pääoman keskimääräistä kustannusta (WACC).

Suomen Energiamarkkinavirasto on tehnyt sääntelymallia koskevan päätöksen vuosille 2012-2015. Yli 70 jakeluverkkoyhtiötä on valittanut päätöksestä. Valitusten pääkohdat liittyvät muutoksiin pääoman keskimääräisen kustannuksen laskennassa sekä lisääntyneisiin laatusanktioihin. Markkinatuomioistuimen odotetaan antavan päätöksensä asiassa aikaisintaan vuoden 2012 lopussa.

Fortumin ruotsalaiset tytäryhtiöt Fortum Sweden AB ja Fortum Nordic AB saivat Ruotsin veroviranomaiselta jälkiveropäätöksen vuodelle 2009. Ruotsin veroviranomaisten mukaan Fortumin tulee maksaa lisää tuloveroa vuodelta 2009 koskien vuosina 2004-2005 toteutettujen rakennejärjestelyjen yhteydessä tehtyjen lainojen uudelleen kohdistamista Fortumin Ruotsin tytäryhtiöiden kesken. Vaatimus perustuu verotusta koskevien säästöjen muutokseen vuodesta 2009 alkaen. Fortum pitää vaatimusta perusteettomana ja on valittanut verottajan päätöksestä. Tilinpäätökseen ei ole tehty varauksia jälkiveropäätöksestä johtuen. Jos veroviranomaisten päätöksestä tehty valitus ei kuitenkaan mene läpi ja heidän aiemmin antamansa päätös jälkiverosta jää voimaan, vaikutus tilikauden voittoon olisi noin 420 miljoonaa Ruotsin kruunua.

AREVA-Siemens on joulukuussa 2008 vaatinut väliliesmenettelyä liittyen Olkiluoto 3 viivästymiseen ja siihen liittyviin kuluihin. Toimittaja on kesäkuussa 2011 toimittanut päivitetyn vaatimuksensa sisältäen välilliset kustannukset ja korkokulut. Toimittajan esittämä rahamääräinen vaatimus välillisine- ja korkokuluineen on tällä hetkellä noin 1,9 miljardia euroa. TVO on aiemmin todennut laitostoimittajan vaateen perusteettomaksi. TVO on huhtikuussa 2009 jättänyt vastavaatimuksen perustuen pääosin viivästyksestä aiheutuneisiin lisäkustannuksiin. TVO:n esittämä vastavaatimuksen arvo on tällä hetkellä noin 1,4 miljardia euroa. TVO päivittää vastavaatimustaan väliliesmenettelyn aikana. Väliliesmenettely voi kestää useita vuosia ja vaatimusten sekä vastavaatimusten määrä voi muuttua.

Edellä mainittujen oikeusprosessien lisäksi konsernin yhtiöt ovat asianosaisina eräissä konsernin liiketoimintaan ja verotukseen liittyvissä riita-asioissa. Johdon mukaan näillä kiista-asioilla ei kuitenkaan ole materiaalista vaikutusta konsernin rahoitusasemaan.

Oikeudenkäynteihin ja viranomaismenettelyihin liittyen ei vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen aikana ole tapahtunut muita olennaisia muutoksia verrattuna vuoden 2011 lopun tilanteeseen.

24. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat osapuolet on esitetty Fortumin vuoden 2011 tilinpäätöksessä. Vuoden 2012 aikana ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2011 lopussa oli 50,76 % eikä se ole muuttunut vuoden 2012 aikana.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011
Myyntit osakkuusyrityksille	22	6	21
Korot osakkuusyritysten lainasaamisista	10	10	34
Ostot osakkuusyrityksiltä	182	229	662

Avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	1 219	1 097	1 186
Myyntisaamiset	17	9	12
Muut saamiset	15	10	11
Pitkäaikaiset velat	223	223	223
Ostovelat	14	36	14
Muut velat	16	20	22

25. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Tilinpäätöspäivän jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

26. Tunnuslukujen laskentakaavat

Käyttökate (EBITDA =Tulos ennen korkoja, veroja sekä poistoja ja arvonalentumisia)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Vertailukelpoinen käyttökate	=	Käyttökate - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät - tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvän varauksen purun nettovaikutus
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Kertaluonteiset erät + muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen liikevoitto	=	Liikevoitto - kertaluonteiset erät - muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Kertaluonteiset erät	=	Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Sisältää ne tulevaisuuden kassavirtoja suojaavat rahoitusinstrumentit, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaisesti suojauslaskentaa sekä IFRIC tulokannan nro 5 mukaisen vaikutuksen, joka aiheutuu siitä, että taseen saamiin kirjattu Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ei voi ylittää vastaavaa velkaa.
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	=	Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta
Investoinnit käyttöomaisuuteen	=	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoidut korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassaolevan omaisuuserän vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassaolevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassaolevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	=	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuusyrittösohakkeisiin ja muihin myytävissä oleviin sijoituksiin. Investoitujen tytäryhtiöosakkeiden hankintahintaan on lisätty hankittavan yhtiön nettovelka.
Oman pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Kauden voitto}}{\text{Oma pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta}}{\text{Sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta (IAS 39 oikaistu sekä pois lukien merkittävimmät myyntivoitot ja -tappiot)}}{\text{Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat - laskennallinen verovelka - varaukset
Sidottu pääoma	=	Korottomat varat + Valtion ydinjätehuoltorahastoon liittyvät korolliset varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eräiä sekä veroja ja velkoja, jotka syntyvät suojauslaskennan soveltamisedellytykset täyttävien johdannaissopimusten käypien arvojen muutoksista)

26. Tunnuslukujen laskentakaavat

Vertailukelpoinen sidottu pääoma	=	Sidottu pääoma oikaistuna niillä korottomilla varoilla ja veloilla, jotka aiheutuvat niistä tulevaisuuden kassavirtaa suojaavista johdannais- sopimuksista, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - likvidit varat
Velkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma sisältäen määräysvallattomat omistajat}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$
Nettovelka/käyttökate	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset}}$
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Vertailukelpoinen käyttökate}}$
Korkokate	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut}}$
Korkokate sisältäen aktivoitut vieraan pääoman menot	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut - aktivoitut vieraan pääoman menot}}$
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden voitto - määräysvallattomat omistajat}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden}}$
Oma pääoma/osake, euroa	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä ilman omia osakkeita kauden lopussa}}$
Edelliset 12 kk	=	Raportointihetkeä edeltävät 12 kuukautta

Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat

Sähkön kulutus				
TWh	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Pohjoismaat	113	116	382	379
Venäjä	293	285	1 020	1 028
Tjumen	22	22	82	82
Tseljabinsk	10	10	36	36
Venäjän Uralin alue	69	68	250	251

Keskimääräiset hinnat				
	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Sähkön spot-hinta Nord Pool -sähköpörssissä, euroa/MWh	38,3	66,2	47,1	40,2
Sähkön spot-hinta Suomessa, euroa/MWh	42,5	64,8	49,3	43,8
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE3, Tukholma euroa/MWh ¹⁾	39,1	65,9	47,9	41,2
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE2, Sundsvall euroa/MWh	38,0	N/A	N/A	N/A
Sähkön spot-hinta Venäjän Euroopan ja Uralin alueilla, RUB/MWh ²⁾	915	1 033	990	961
Keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	243	214	209	218
Sähkön spot-hinta Saksassa, euroa/MWh	45,1	51,9	51,1	49,5
Keskimääräinen kaasun rajahinta Uralin alueella, RUB/1000 m ³	2 548	2 548	2 548	2 548
Keskimääräinen kapasiteettihinta vanhalle kapasiteetille, tRUB/MW/kk ³⁾	166	184	160	156
Keskimääräinen kapasiteettihinta uudelle kapasiteetille, tRUB/MW/kk ³⁾	577	759	560	550
Sähkön spot-hinta (markkinahinta), Uralin alue, RUB/MWh ²⁾	849	947	925	900
CO ₂ , (ETS EUA), euroa/tonni CO ₂	8	15	13	11
Hiili (ICE Rotterdam), USD/tonni	101	123	122	116
Öljy (Brent Crude), USD/bbl	118	106	111	114

¹⁾ 1.11.2011 lähtien aluehinta SE3 (Tukholma), sitä ennen Ruotsi raportoitu yhtenä alueena.

²⁾ Ilman kapasiteettitariffia

³⁾ Kapasiteettihinnat maksettu ainoastaan kunakin ajankohtana saatavilla olevalle kapasiteetille.

Vesivarastot				
TWh	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011	
Pohjoismaiset vesivarastot	56	20	95	
Pohjoismaiset vesivarastot, pitkän ajan keskiarvo	41	41	83	

Vienti / tuonti				
TWh (+ = tuonti, - = vienti Pohjoismaista)	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Vienti / Tuonti Pohjoismaiden ja Manner-Euroopan + Baltian välillä	-5	5	-6	-16
Vienti / Tuonti Pohjoismaiden ja Venäjän välillä	2	3	11	10
Vienti / Tuonti Pohjoismaat, Yhteensä	-3	8	5	-6

Venäjän sähköreformi				
%	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Osuus sähkön myynnistä vapautetuilla markkinoilla	100	100	100	100
Osuus OAO Fortumin sähkön myynnistä vapautetulla sähkön hinnalla	84	84	85	85

Saavutetut sähkön myyntihinnat				
EUR/MWh	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa	47,2	47,9	46,1	46,0
OAO Fortumin saavuttama sähkön hinta	29,3	29,2	29,2	29,3

Tuotanto- ja myyntivolyymit

Sähköntuotanto

TWh	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Sähköntuotanto EU-maissa ja Norjassa	14,5	15,6	55,3	54,2
Sähköntuotanto Venäjällä	5,4	4,8	17,4	18,0
Yhteensä	19,9	20,4	72,7	72,2

Lämmöntuotanto

TWh	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Lämmöntuotanto EU-maissa ja Norjassa	7,3	9,6	22,0	19,7
Lämmöntuotanto Venäjällä	10,2	11,0	25,4	24,6
Yhteensä	17,5	20,6	47,4	44,3

Sähkötuotantokapasiteetti divisioonittain

MW	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Power	9 742	9 738	9 752
Heat	1 565	1 706	1 670
Russia	3 404	3 015	3 404
Yhteensä	14 711	14 459	14 826

Lämmöntuotantokapasiteetti divisioonittain

MW	31.3.2012	31.3.2011	31.12.2011
Power	250	250	250
Heat	8 892	10 405	10 375
Russia	13 909	13 796	14 107
Yhteensä	23 051	24 451	24 732

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

TWh	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Vesivoima	6,1	4,1	21,0	23,0
Ydinvoima	6,5	6,8	24,9	24,6
Lämpövoima	1,3	4,0	7,2	4,5
Yhteensä	13,9	14,9	53,1	52,1

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

%	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Vesivoima	44	27	40	44
Ydinvoima	46	46	47	47
Lämpövoima	10	27	13	9
Yhteensä	100	100	100	100

Sähkönmyynti

milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Sähkönmyynti EU-maissa ja Norjassa	767	872	2 868	2 763
Sähkönmyynti Venäjällä	181	162	590	609
Yhteensä	948	1 034	3 458	3 372

Tuotanto- ja myyntivolyymit

Lämmönmyynti				
milj. euroa	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Lämmönmyynti EU-maissa ja Norjassa	478	539	1 278	1 217
Lämmönmyynti Venäjällä	126	132	324	318
Yhteensä	604	671	1 602	1 535

Sähkönmyynti alueittain				
TWh	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Suomi	7,3	8,1	24,6	23,8
Ruotsi	7,9	7,0	29,4	30,3
Venäjä	6,2	5,6	20,2	20,8
Muut maat	1,1	1,1	3,6	3,6
Yhteensä	22,5	21,8	77,8	78,5

Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitasolla.

Lämmönmyynti alueittain				
TWh	I/2012	I/2011	2011	Edelliset 12kk
Venäjä	11,3	11,0	26,7	27,0
Suomi	2,2	3,4	8,5	7,3
Ruotsi	3,3	4,2	8,5	7,6
Puola	2,0	2,1	4,3	4,2
Muut maat ¹⁾	1,1	1,2	3,4	3,3
Yhteensä	19,9	21,9	51,4	49,4

¹⁾ Sisältää Iso-Britannian, joka raportoidaan Power-divisioonan muu myynti -rivillä.